Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

5 МАЙ 1967 й. 2-йил чиқиши. ЖУМА № 105 (260). БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

БУГУН — СОВЕТ МАТБУОТИ КУНИ

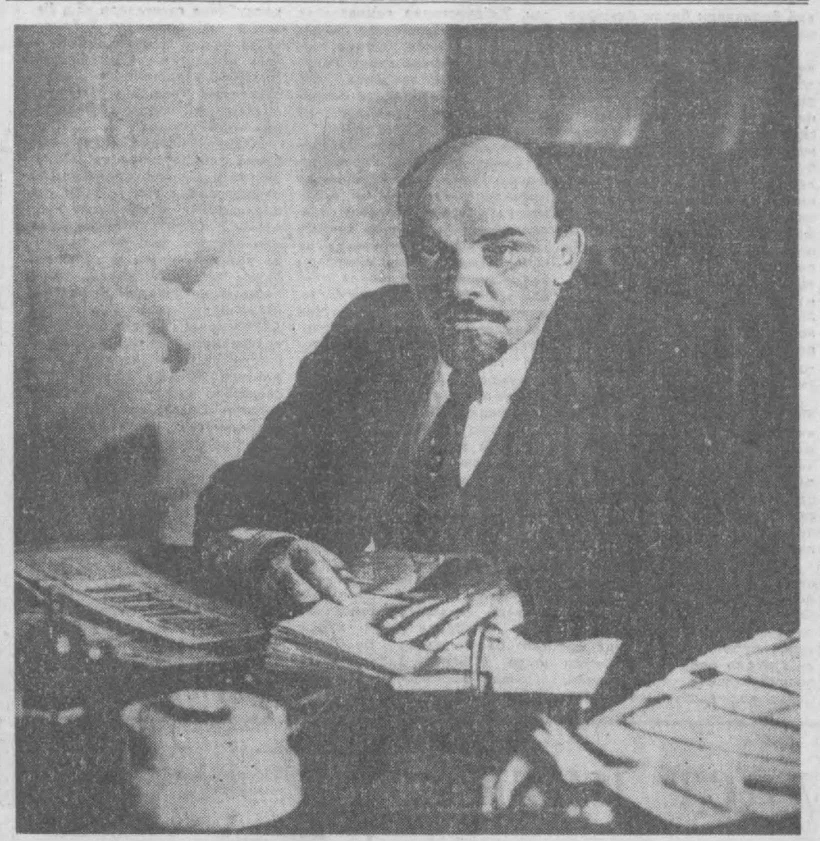

ХАЛҚ МИНБАРИ

З. ЕСЕНБОЕВ,
Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Матбуот бўйича давлат комитетининг раиси, Ўзбекистон Журналистлар союзи правлениесининг раиси.

✦ ✦ ✦

Бутун совет халқи, социалистик мамлакатларнинг меҳнаткашлари, жаҳондаги барча прогрессив кишилар бугун Совет матбуоти кунини нишонламоқдалар. Меҳнаткашларнинг улуғ доҳийси Владимир Ильич Ленин томонидан асос солинган «Правда» газетаси 1912 йил 5 майда Россияда ишчилар ҳаракати революцион тўлқинида туғилди. Большевистик «Правда» газетасининг биринчи сони чиққан 5 май халқимизнинг традицион байрамига айланди. Коммунизм қураётган ижодкор халқимизнинг минбари улуғ Ленин идеяларининг оташин жарчиси, бахтли ҳаётимизнинг ойнаси бўлган совет матбуоти совет кишиларининг ишонч ва ҳурматига сазовор бўлди. Совет Давлати тараққиётининг ҳамма босқичларида матбуот партия ва халққа садоқат билан хизмат қилди. «Известия» газетасининг шу йил мартда нишонланган 50 йиллиги бутун совет матбуотининг байрамига айланиб кетди. КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг «Известия» газетасига табригида, тантанали йиғилишда сўзлаганларнинг нутқларида матбуотимизнинг улкан хизматлари таъкидлаб ўтилди.

«Правда», «Известия» ва матбуотимизнинг бошқа органлари, совет радио ва телевидениеси,— деган эди ўртоқ Л. И. Брежнев,— халқни тарбиялашнинг, партия идеяларини пропаганда қилишнинг қудратли воситасидир, кенг оммани жамиятимиз ишларини бошқаришда иштирок этишга жалб қилиш воситасидир. Совет матбуоти шундай бир воситаки, партия унинг ёрдамида омма билан ҳар куни гаплашади, маслаҳатлашади. Уларга сиёсий билим беради, уларнинг ижодий кучларини сафарбар этади ва шу йўл билан ўз сиёсатининг ленинчи бош йўли амалга оширилишини осонлаштиради.

«Правда»нинг бутун тарихи жонажон Коммунистик партиямиз қаҳрамонона тарихи билан улуғ доҳий ва устозимиз Владимир Ильич Ленин асос солган совет матбуотининг ажойиб анъаналари билан чамбарчас боғлиқдир. Лениннинг ўзи матбуотимизга бошчилик қилди, унинг ғоявий ва ташкилий асосларини ишлаб чиқди ҳамда энг муҳим принципларини белгилаб берди. Лениннинг бутун ҳаёти, революцион ва илмий ижоди газета, журнал, китоб билан боғлиқдир.

Лениннинг дастлабки революцион қадамлари ҳам матбуотни тайёрлаш билан боғлиқдир. В. И. Ленин раҳбар партия матбуот органлари бўлган «Искра», «Вперёд», «Пролетарий», «Правда» ҳамда Октябрь социалистик революциясига қадар чиққан 25 дан ортиқ большевистик газета ва журналларнинг редактори ва ташкилотчисидир. У революцияга қадар дастлабки партия нашриётларининг ташкилотчиси ва раҳбаридир. Унинг раҳбарлигида Октябрдан сўнг китоб нашр этиш иши янги принциплар асосида қайта ташкил этилди. В. И. Ленин Совет давлатига бошчилик қилиб турган даврида ҳам партия съездлари ва конференциялари қатнашчиларининг анкетасига касби ҳақидаги саволга доимо журналист, адабиётчи деб жавоб берарди.

Ленинча идеяларга амал қилаётган коммунистик партиямиз Совет жамияти тараққиётининг ҳамма босқичларида матбуотга юксак баҳо бериб келди, ҳозир ҳам матбуотга ўзининг содиқ ғоявий қуроли сифатида, коммунизм бинокорларининг минбари сифатида катта аҳамият бермоқда. Партия билан, халқимиз билан, қудратли социалистик Ватанимиз билан биргаликда «Правда» газетаси ва бутун совет матбуоти кун сайин эмас, соат сайин ўсди, халқ оммасига ленинча ҳақиқатни, партиямизнинг ленинча сиёсатини, социализм ва коммунизм қурилиши ленинча идеяларини етказди ва етказмоқда, совет халқини коммунистик партиянинг шонли ва зафарли байроғи атрофига жипслаштирмоқда.

Ҳозир мамлакатимизда саккиз мингга яқин газета ва деярли тўрт минг журнал нашр этилмоқда, Ўзбекистонда эса икки юздан кўпроқ газета ва элликта журнал ҳамда бюллетень чиқиб турибди. Бу йил СССРда газета ва журналларнинг нусхаси мамлакатимизда яшайдиган аҳоли сонига деярли тенглашиб қолди. Республикамизда эса беш ярим миллион нусха газета ва журнал чиқарилмоқда. Сўнгги икки йил ичида Ўзбекистонда янгидан олтмишдан ортиқ область, шаҳар, район ва кўп тиражли газеталар ташкил этилди.

Эндиликда Ўзбекистон нашр этилаётган китоблар тиражи жиҳатидан Россия Федерацияси ва Украина ССРдан сўнг иккинчи ўринда турибди. Ҳозир республикамизда ҳар йили икки мингдан ортиқ номда китоб ўттиз миллион нусхадан зиёд нашр этилмоқда.

Тошкент Совет Иттифоқининг йирик полиграфия саноати марказига айланди. Ҳозир республикада замонавий машиналар, қудратли газета ва журнал ротациялари билан жиҳозланган босмахоналар мавжуд. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг Бирлашган нашриётидагина ҳар куни деярли уч миллион нусха газета чиқарилмоқда. Бу ерда республика ҳамда Тошкент области ва шаҳар газеталаридан ташқари алоқа каналлари орқали олинаётган ва Москвадан самолётларда келтирилаётган матрицалардан «Правда», «Известия», «Сельская жизнь», «Комсомольская правда», «Учительская газета», «Труд», «Футбол» ва «Советский спорт» газеталари босилмоқда. Ўзбекистон газетхонлари марказий газеталарни ўша куннинг ўзида олиб ўқимоқдалар.

(Давоми 2-бетда)

Пойтахт бунёдкорлари

НЕВА ҚЎШИҒИ

Нева соҳилларида бўлганмисиз? Унинг қўшиқларига бир дақиқа маҳлиё бўлиб турганмисиз? Эндиликда Ленин шаҳрининг бир бўлаги Тошкентдаги Усмон Юсупов кўчасининг ғарб томонида баҳорнинг кўм-кўк гиламидек ёйилди. Баҳор гиёҳлари ўрнида бу ерда ленинградлик азамат бинокорлар бунёд этаётган бинолар қад кўтармоқда.

Пойтахтдаги «Ц-13» кварталида жўшқин меҳнат бир зумда сизни ўзига мафтун этади.

Янги қурилаётган уйларнинг котлаванларини қазиётганлар қаторида бўлгингиз, бўлажак бинонинг ғиштини тераётган кишилар билан биргаликда енг шимариб меҳнат қилгингиз, пардозловчилар қўлига ҳеч бўлмаганда ишқоридан олиб бериб, ишини енгиллатгингиз келади.

«Главленинградстрой»га қарашли 2-қурилиш-монтаж поездининг бош инженери Арнольд Александрович Поляковнинг «Биз интервью бергани эмас, қурилишда меҳнат қилгани келганмиз» деган гапида қанчадан-қанча маъно борлигини ўйлаб кўринг-а. Меҳнат ғайрати тўлиб-тошган бинокорларнинг қалб сўзи бу.

Қайноқ меҳнат куйи осмонўпар кран шовvозлари Любовь Сизьён, Фаина Федороваларнинг ҳар дақиқадаги ҳаракатида, ғишт терувчилар Иван Соколов, Павел Веселов, Владимир Пакканен, Александр Слепушенко, Аҳмад Ҳафисов, Петр Земсковлар пишжоатида баралла жарангламоқда. Кундалик нормаларини 1,5 — 2 ҳисса қилиб адо этаётган бу азаматлар айниқса бошқаларга намуна бўлмоқдалар.

Валинтин Ципкин, Виктор Мехин раҳбар бўлган коммунистик меҳнат бригадалари учта 4 қаватли ва иккита 9 қаватли бинoларнинг 3—4 қаватининг сўнгги ғиштларини термоқдалар.

Бу ерда қурилаётган 29 та турар-жой биноси 4 ва 9 қаватли бўлиб, улардан ўнга яқини июнь ойи бошларида тошкентликларга ҳадя қилинади. Қолгани Октябрь байрами арафасида фойдаланишга топширилади. 1522 оила янги уйларнинг калитини олади.

Ленинградлик қурувчилар «Ц-13» турар-жой массивида 680 болага мўлжалланган икки болалар боғчаси, 960 ўқувчи учун мактаб қурадилар. Массив ўртасида катта сув бассейни, спорт майдони бўлади. Гуллар билан безанган яшил боғларда кўплаб кишилар ҳордиқ чиқарадилар.

Меҳнаткашларнинг ҳамма талабларига жавоб берадиган турар жой массивининг квартиралари газлаштирилмоқда, водопроводлар ўрнатилмоқда.

Бу уйлар зилзилага бардошли қилиб қурилмоқда. Улар мустаҳкам чунки, халқлар дўстлиги замирида қад кўтарган бинолар ҳамиша мустаҳкам бўлади. Улар асрлар оша халқлар дўстлиги, биродарлигининг ёдгорлиги бўлиб қад кўтариб туради.

Э. ҚОДИРОВ.

«КРОКОДИЛ» ТОШКЕНТДА БОСИЛАДИ

Қишлоқ хўжалик институтининг собиқ биноси — Киров кўчаси, 22-уйда Бирлашган нашриётга қарашли бир филиал ташкил топмоқда.

Шу кунларда бу ерда иш қизғин. Германия Демократик Республикасидан келтирилган янги полиграф машинаси монтаж қилинмоқда. Мазкур машина 10 хил бўёқли расмлар босиб чиқаради.

Бу машиналарда «Муштум» ва «Крокодил» журналлари босилади. Соатига 15 минг босма лист журнал саҳифаларини босмадан чиқаради.

Полиграф машинасининг ўзи қоғозни босмага тайёрлайди. Тайёр бўлган саҳифаларни қирқади. Саҳифаларни тикиб, тайёр журнал ҳолига келтиради. Бир смена давомида 50 минг нусха журнал босиб беради.

Полиграф машинасининг қурилиш монтаж ишларини немис мутахассисларидан инженер-электрик Юргин Кислин, инженер-техник Геохор Штангкамф ўзбек дўстлар билан ҳамкорликда олиб бормоқдалар.

Бирлашган нашриётнинг технологи Шукурилла Тўлаганов раҳбарлигидаги И. Данилов, В. Антропов, А. Добик, Б. Черноусов, А. Столяров, С. Полифаров, В. Зеленков каби монтажчилар монтаж ишларини қисқа муддат ичида тугаллаш ва уни 1 августгача фойдаланишга топшириш учун бир ғайратларига ўн ғайрат қўшиб меҳнат қилмоқдалар.

Янги полиграф машинаси ишга тушиши билан Бутуниттифоқ сатирик журнали «Крокодил» Тошкентда матрицадан босиб чиқариладиган бўлади.

Юбилей йилининг охирида ГДРдаги Плавин шаҳрининг полиграф саноатчиларидан яна бир шундай полиграф машинаси олинади.

ИЛМИЙ ТЎПЛАМЛАР

Ўзбек халқининг буюк шоири ва мутаффакири Алишер Навоий туғилган куннинг 125 йиллигига бағишлаб Ўзбекистон ССР Фанлар Академияси А. С. Пушкин номли тил ва адабиёт институти коллективи муносиб ижодий армуғон ҳозирламоқда. Адабиётшунос олимларнинг шоир юбилейига тайёрлайдиган илмий асарлар тўплами тайёр бўлди.

Тўплам шоир юбилейи арафасида китобхонларга тақдим этилади.

Институт олимлари яна бир қимматбаҳо ишга қўл урдилар. Бу ҳам бўлса Алишер Навоийнинг турли тилларда нашр этилган асарларининг хронологик кўрсаткичларидир. Уч томдан иборат бўладиган бу библиографик кўрсаткични тайёрлашда олимларга кутубхона ходимлари яқиндан ёрдам беришяпти.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» саҳифаларида

● БУГУН СОВЕТ МАТБУОТИ КУНИ. Газетанинг «ПАРТИЯ ФАРЗАНДИ» сарлавҳали бош мақоласи матбаатчиларимиз байрамига бағишланган.

● Ливан республикаси парламентининг таклифига биноан СССР Олий Советининг делегацияси расмий визит билан Москвадан Байрутга жўнаб кетди. Делегацияга СССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари К. Ф. Ильяшченко бошчилик қилмоқда.

● СССР Журналистлар союзи правлениесининг секретариати СССР Журналистлар союзининг ҳар йили бериладиган мукофотларини белгилаш комиссиясининг тақдимини кўриб чиқиб, бир группа журналистларга 1966 йил учун СССР Журналистлар союзи мукофотларини беришга қарор қилди. Мукофотланган ўртоқларнинг рўйхати газетада эълон қилинган.

Коммунистик меҳнат зарбдори Александра Юмашова пойтахтимиздаги 1. босмахонанинг илғор линотиписчиларидан биридир. Бу ишчан аёл корхонада 20 йилдан буён узлуксиз меҳнат қилиб келаётир. Шу туфайли босмахона коллективи унинг номини ҳурмат билан тилга олади. А. Юмашова Совет давлатининг 50 йиллиги шарафига бошланган социалистик мусобақага қўшилиб йиллик топшириғини 10 ойда бажаришга аҳд қилган.

Суратда: А. Юмашова иш устида.

М. Нуриддинов фотоси.

МУКОФОТ МУБОРАК

Пойтахтдаги 1-босмахона коллективи юбилей шарафига кўтаринки руҳ билан меҳнат қила бошлади. Натижада 1-квартал баракали якунланди. Полиграфия корхоналари ўртасида социалистик мусобақада пешқадам бўлган босмахона коллективининг меҳнати муносиб тақдирланди.

Матбуот куни арафасида босмахонага Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва «Узсовпроф»нинг кўчма Қизил байроғи тақдим этилди.

Матбаачилар юбилей йилида бир қатор вазифаларни амалга оширмоқчи. Юбилейга чиқарилиши лозим бўлган китоблар муддатидан илгари босилади. Барча дарсликлар ўқувчиларга ўз вақтида етказиб берилади. Айни вақтида китоб нашр этишнинг сифати бир мунча яхшиланади.

Босмахонада ички имкониятларни ишга солиш борасида қатор тадбирлар амалга оширилмоқда. Муқова цехи қайта реконструкция қилинмоқда.

Бундан ташқари босмахонанинг янги биноси бунёд этилаётир. Бинони 159-қурилиш трестининг 13-қурилиш бошқармаси азаматлари тиклашмоқда. Ҳозир бўлажак бинонинг иккинчи қавати қад кўтарди. Янги босмахона ишга тушгач йилига 20 миллион нусха китоб чиқариш имконияти яратилади.

ОЛМАОТА КОНКУРСИГА

Шу йил август ойида Қозоғистон пойтахти — Олмаота шаҳрида энг яхши нашр этилган китобларнинг республикаларaро конкурси ўтказилади. Бу конкурсга Тошкентдаги барча нашриётлар билан бир қаторда «Медицина» нашриёти коллективи ҳам тайёргарлик кўрмоқда.

Нашриёт коллективи ўтган йили Тошкентда бўлиб ўтган ана шундай конкурсда қатнашиб, катта мукофот олган эди. Конкурс жюриси нашриёт чиқарган В. Жумаевнинг «Абу Али ибн Сино» номли монографик асарини биринчи даражали диплом билан тақдирлаган.

«Медицина» нашриёти Олмаота конкурсига 12 номда адабиёт тайёрламоқда. Уларнинг қарийб ярми бугунги кунда жўнатилиш арафасида. Конкурс китоблари «Сенинг қалбинг сирлари», «Тан сиҳатлик — туман бойлик», «Биринчи бор, биринчи синфга» деб аталади. Улар чиройли расмлар билан сифатли нашр этилган.

«АЛИФБЕ» ЧИҚДИ

Бугун «Алифбе»нинг янги нашри чиқди. Кўп рангли бу китобни Тошкентдаги офсет фабрикасининг коллективи тайёрламоқда.

Бу йил мактабларга биринчи бор қадам қўювчи эркатойларимиз биринчи китобларини муддатидан бир ой олдин оладилар. «Алифбе» 340 минг нусхада нашр этилади.

Матбаачилар бундан бир неча кун олдин қорақалпоқ тилидаги Алифбени босиб бердилар. Бундан ташқари қардош республикаларнинг алифбелари ҳам шу ерда кўп рангда сифатли нашр этилади.

Фабрикада Улуғ Октябрь 50 йиллигига бағишлаб турли альбомлар, шиор ва плакатлар ҳам тайёрланмоқда.

ФАРҒОНАДА СУВ ТОШҚИНИ

3 майдан 4 майга ўтар кечаси Фарғона областида жуда кучли жала ёғди. Бир неча соат ичида икки ҳафтада ёғадиган ёмғир ёғди. Марғилонсой ҳамда бошқа дарё ва каналлар пишқириб оқа бошлади. Ниҳоят, сув қирғоқдан чиқиб, битта кучли пўртана ҳосил қилди ва ўз йўлида учраган суғориш шохобчаларини, гидротехника иншоотларини, кўприкларни, йўлларни бузиб, шунингдек ғўза ва бошқа қишлоқ хўжалик экинлари экилган майдонларни ювиб кета бошлади.

Фарғонадаги бир қанча кўчалар сув остида қолди. Сирдарёнинг ўнг соҳилидаги Фарғона ва қисман Поп районлари ҳам зарар кўрди. Бу жойлардаги баъзи уй-жой бинолари, савдо ва умумий овқатланиш корхоналари, маиший ва маданий муассасалар бузилди.

Тошқин сув Фарғонадаги айрим саноат корхоналарига шикаст етказди. Фарғона, Қува, Олтиариқ ва Поп районларидаги колхоз ва совхоз далаларининг катта-катта майдонлари сув остида қолди.

Фарғона область партия комитети билан область ижроия комитети, шаҳар, район партия ва совет органлари шошилинч чоралар кўрдилар. Сув тошган районлардаги ва сув тошиш хавфи остида турган жойлардаги аҳоли ўз вақтида бошқа жойларга кўчириб қўйилди.

Кучли техника билан қуролланган минг-минглаб кишилар сув тошқинига қарши курашда ва унинг оқибатларини тугатишда актив қатнашмоқдалар.

В. ТАТАРИНОВ,
ЎзТАГ мухбири.

Қаҳрамонлар хотирасига

Улуғ Ватан уруши йилларида чирчиқлик йигитлар ҳам душманга қарши матонат билан жанг қилдилар. Уларнинг айримлари шиддатли жангларда қаҳрамонларча ҳалок бўлдилар.

Қаҳрамонлар хотирасини абадийлаштириш мақсадида ёдгорлик лойиҳаси учун конкурс эълон қилинган эди. Конкурсда Тошкент шаҳрининг архитекторлари ҳам қатнашдилар.

«Қизил лола» девизи билан тақдим қилинган лойиҳа конкурсда биринчи мукофотни олди. Лойиҳа авторлари, тошкентлик архитекторлар С. Сутягин ва Ю. Клипиковлар ижодий муваффақиятни қўлга киритишди.

Конкурс жюрисининг қарорига биноан бу лойиҳа асосида юбилей йилида Чирчиқ шаҳрининг марказида улкан ёдгорлик қад кўтаради.

ТЕЛЕФОНДА — АШХОБОД

«Тошкент оқшоми» газета редакцияси қардош Туркманистоннинг пойтахти Ашхобод шаҳри билан боғланди. Телефон трубкасини атоқли туркман ёзувчиси, Туркманистон Ёзувчилар союзи правлениесининг раиси Берди Кербобоев олди. Ёзувчи мухбиримизга қуйидагиларни гапириб берди:

— Туркман диёрида ҳам баҳор ўзининг фусункор жамолини кўз-кўз қиляпти. Диёримизга қардош ва қондош ўзбек элининг фарзандлари меҳмон бўлиб келиши баҳор устига яна баҳор бўлди. Ашхобод дўстларни кенг қучоқ очиб кутиб олди. Шаҳримиз дўстларимиз келиши учун байрамлардагидек безатилди.

Туркманистонда ўзбек адабиёти ва санъати декадасини ўтказиш учун катта тайёргарлик кўрилди. Бундан бирнеча йил муқаддам биз туркман фарзандлари — сизнинг гўзал шаҳрингиз Тошкентнинг меҳмони бўлган эдик. Ўшанда туркман адиблари ва санъаткорлари ўзларининг маданиятларини сизнинг ўлкангизда намойиш қилиб, катта ҳурматга сазовор бўлган эдилар. Мана бугунги кунда эса биз қардош Ўзбекистон вакилларига ҳурмат кўрсатяпмиз.

Ўзбек адабиёти санъати ва декадаси чиндан ҳам катта дўстлик байрамига айланиб кетади. Ашхобод нашриётлари туркман ўқувчиларига ўзбек адибларининг асарларини тақдим этдилар. Шу кунларда китоб дўконларида ёзувчилардан Шароф Рашидов, Асқад Мухтор ва бошқаларнинг романлари сотилмоқда. Булардан ташқари ўзбек адибларининг жуда кўп китоблари ҳам бугун китоб дўконларининг жавонларига чиқарилди.

Ўзбек адабиёти ва санъати декадаси эртага Мулланафас номли академик театр биносида адабий кеча билан тантанали суръатда очилади. Биз бу кечада дўстлигимиз, қардошлигимиз мадҳини куйлаймиз ва тараннум этамиз.

10 май куни эса Ашхобод Давлат университетининг талаблари талантли драматург Комил Яшинни ўз ҳузурларига таклиф этадилар. Университет адабиётшунослари ва студентлари Комил Яшиннинг асарлари ҳақида илмий докладлар билан чиқишади. Ашхобод қишлоқ хўжалик институтида ўтказиладиган адабий кеча эса Асқад Мухторнинг ижодий фаолиятига бағишланади.

14 май куни ёзувчилар союзи биносида икки республика адиблари катта давра олдилар. Улар бу суҳбатда ижод ва маҳорат бобида, келгусидаги ижодий режалар ҳақида фикр ва мулоҳазаларини баҳам кўрадилар.

Ашхободдаги барча кинотеатрларда ўзбек кинематографистларининг асарлари ҳам кизғин намойиш этила бошланди. Шинаванда томошабинларимиз «Ўзбекфильм» студияси яратган «Икки дил достони», «26-си отилмасин». «Сайёд қўнғироғи», «Олмос» сингари янги бадиий фильмларни зўр қизиқиш билан кўрмоқдалар.

Пойтахтимизнинг кўргазмалар залида ўзбек мўйқалам соҳибларининг асарлари кўргазмаси очилди.

Ашхобод шаҳридаги барча театрлар ва концерт залларининг коллективлари ҳам декадага пухта тайёргарлик кўрдилар. Саҳналаримизда ўзбек халқининг ёқимли куй ва қўшиқлари янграмоқда.

Ўзбек адабиёти ва санъати декадаси туркман шаҳарлари ва қишлоқларида ҳам зўр муваффақият билан ўтади.

Халқларимиз ўртасидаги дўстлик ва қардошлик муносабатлари ҳамиша ва ҳар доим ана шундай зўр шодиёна билан тантана қилсин!

Яна бир савдо маркази

Чилонзор районининг 10, 11 ва 12-кварталларида яшовчи аҳоли ҳамда Минск, Олмаота ва ашхободлик қурувчилар истиқомат қилаётган шаҳарча бинокорларининг қувончига яна бир қувонч қўшилди. Фарход кўчасида қад кўтарган катта бинонинг биринчи қаватига 5-«Гастроном» жойлашди.

Унинг холодильниклари ўрнатилган 5 хонада ўнларча тонна гўшт ва сут маҳсулотлари сақланади.

Бу улкан савдо марказида 70 дан ортиқ комсомол-ёшлар аҳолига хизмат кўрсатмоқда. Айниқса чаққонлик билан ишлаётган ҳозиржавоб комсомоллар: Музаффар Зуфаров, Зоя Гладкова, Мария Нечаева, Мурод Орипов, Абдулла Мирсоатовлардан харидорлар миннатдор бўлишмоқда.

ЯНГИ ЛИНИЯ

3-пиво заводининг Тошкент минерал сувлари ишлаб чиқарувчи цехида янги автоматик линия ишга туширилди. Бу линия ҳозирги кунда пландаги 20 минг шиша ўрнига кунига 27—28 минг шиша Тошкент минерал суви ишлаб чиқармоқда.

Аҳил коллективда меҳнат қилаётган Санобар Абдуазимова, Оля Коронида, Соня Маъруфхўжаева, Люся Григорьян ва Сиран Улубаева сингари ўнлаб меҳнатсевар ёш илғор ишчилар кунлик нормаларини 1,5—2 баравар адо этиб, кўпчилик ўртасида ҳурмат қозонмоқдалар.

К. МАРКСНИНГ ТУҒИЛГАН КУНИ МУНОСАБАТИ БИЛАН

БОШ РЕДАКТОР

Илмий коммунизмнинг асосчиси, жаҳон пролетариатининг буюк доҳийси ва устози Карл Маркс 1818 йил 5 майда Германиянинг Трир шаҳрида туғилди. Унинг отаси адвокат эди. Трирда гимназияни тугаллагандан сўнг Маркс дастлаб Бонн, ундан сўнг Берлин университетида ўқиди.

Студентлик чоғидаёқ Маркс революцион кайфиятдаги «Сўл гегелчилар»га қўшилди. Университетни тугаллаганидан кейин «Демокрит натурфилософияси билан Эпикур натурфилософияси ўртасидаги фарқ» деган темада докторлик диссертациясини ёзди. Узининг бу дастлабки ишида Маркс ҳали идеализм тарафида турар эди. Диссертацияни муваффақиятли равишда ёқлагандан сўнг Маркс Боннга қайтди. 1842 йилда эса Кёлнга келди.

Бу ерда 1842 йил 1 январдан «Сиёсат, савдо ва саноат масалалари бўйича Рейн газетаси» деб аталган газета чиқа бошлаган эди. Газета Пруссия абсолютизмидан норози бўлган Рейн буржуазияси вакиллари томонидан ташкил этилган эди. Газетада қатнашиб туриш учун бир қанча сўл гегелчилар ҳам таклиф этилди. Шу жумладан 1842 йил апрелдан К. Маркс ҳам газетага таклиф этилди. Шу йил октябрдан эса Маркс «Рейн газетаси»га бош редактор бўлиб қолди. Ана шундан сўнг Маркснинг бутун ҳаёти ва фаолияти газета ва журналлар билан маҳкам боғланиб қолди. Қатор газета ва журналларда редактор бўлди, уларга ҳар доим қатнашиб турди.

В. И. Лениннинг таърифи билан айтганда Маркс «Рейн газетаси»да ишлаган даврида идеализмдан материализмга ва революцион демократизмдан коммунизмга ўтабошлаган эди. Маркс келгунга қадар бу газета типик буржуазия газетаси эди. Маркс газетани бутунлай ўзгартди. Газета қаттиқ назорат остида бўлса ҳам Маркс раҳбарлигида революцион демократик йўл тутди.

Маркснинг публицистик фаолияти унинг «Олтинчи Рейн ландтагидаги дебатлар» сарлавҳаси остида ёзилган учта мақоласидан бошланди. Бу мақолаларида Маркс эркин матбуот учун, ҳақиқий халқ матбуоти учун курашди.

«Рейн газетаси»да Ф. Энгельснинг ҳам бир неча мақолалари босилган.

Газетанинг революцион демократик йўл тутганлиги унинг обрўсини ошириб юборди. Бу эса ўз навбатида ҳукумат раҳбарларига ёқмас эди. Ўша пайтдаги тескарича матбуот «Рейн газетаси»га туҳматлар ёғдира бошлади. Пруссия ҳукумати 1843 йил 19 январда «Рейн газетаси»ни биринчи апрелдан бошлаб ёпиш тўғрисида қарор чиқарди. Бу қарорда биринчи апрелгача назоратни икки ҳисса кучайтириш кўрсатилган эди. Бундан чўчиб кетган газета ноширлари газетани революцион йўлдан қайтаришга киришдилар. Шундан кейин Маркс 1843 йил 17 мартда ариза бериб, редакциядан чиқиб кетди.

1843 йил июнь ойида К. Маркс ёшлик ўртоғи Женни фон Вестфаленга уйланди. Октябрь охирида у Парижга кўчиб борди ва публицист Арнольд Руге билан ҳамкорликда «Немис-француз йиллиги» журналини чиқара бошлади. Шу журналда босилиб чиққан «Гегел ҳуқуқ фалсафасини танқидига доир, «Яҳудийлар масаласига доир» мақолаларида Маркснинг идеализмдан материализм йўлига ва революцион демократизмдан коммунизм йўлига узил-кесил ўтиб олганлиги яққол кўринди.

Маркс билан Энгельснинг дастлабки учрашуви 1844 йилнинг сентябрида юз берди. Шундан кейин улар бутун умрини биргаликда ишчилар синфининг озодлиги учун курашга сарфладилар. Улар биринчи бўлиб ишчилар синфини буржуазиянинг гўркови ва коммунизм қурувчиси эканлигини айтдилар, пролетариатнинг йўлбошчиси ва раҳбари бўлиб қолдилар.

Германияда бўлиб ўтган 1848 йил март революциясидан сўнг Маркс яна Кёлнга кўчиб келди ва бу ерда Энгельс билан биргаликда ҳақиқий пролетар газетаси «Янги Рейн газетаси»ни ташкил этдилар. 1848 йил 1 июнда бу газетанинг биринчи сони чиқди.

Маркс бош редактор бўлган бу кундалик газета ғоят оғир шароитда чиқарилди. Бу пайтда буржуа-демократик революция бошланиш олдида турган бўлиб, пролетариат революцияда ҳал қилувчи кучни ташкил этар эди. «Янги Рейн газетаси» бўлса, революцион пролетариатнинг марказига айланиб қолган эди.

Аммо газета таъқиб остига олинди. Полиция қандай бўлмасин газетани ёпиш учун баҳона изларди. Ниҳоят 1848 йил сентябрида газета Франкфуртда бўлиб ўтган қўзғолонга хайрихоҳ бўлгани учун Маркс устидан жиноий иш қўзғатилди. 1849 йил май ойида Дрезден қўзғолони бостирилгандан сўнг газетани қувғин қилиш янада кучайди. 19 майда газетанинг охирги — 301 сони қизил бўёқ билан чиқарилди.

К. Маркс ва Ф. Энгельс матбуотнинг ижтимоий ҳаётдаги ролига юксак баҳо бердилар. Матбуот, деб ўргатдилар улар, жамоатчилик фикрини шакллантиради, шунинг учун ҳам у ғоят қудратли қуролдир.

Маркс, Энгельс, Ленин таълимотига асосланган совет матбуоти йилдан-йилга ўсмоқда, гуллаб яшнамоқда, совет халқини коммунистик руҳда тарбиялашда, мамлакатимизда коммунизмнинг моддий техника базасини яратишда қудратли қурол бўлиб хизмат қилмоқда.

М. РАҲИМОВ.

Республикамизнинг асосий матбуот маркази бўлган Узбекистон Компартияси Марказий Комитети Бирлашган нашриёти босмахонасида ҳар куни минглаб тиражда ўнларча республика ва шаҳар, область газеталари босилади ва газетхонларга ўз вақтида етказиб берилади.

Газета ва журналларни ўз вақтида газетхонларга етказиб бериш учун қатъий график асосида навбатчи машиналар сафарбар этилган.

Суратда: навбатдаги сон газеталарини тарқатиш учун сафарбар этилган махсус машиналар газета олиш учун навбат кутиб турибдилар.

М. НУРИДДИНОВ фотоси.

ХАЛҚ МИНБАРИ

(Боши 1-бетда)

Совет Иттифоқи матбуоти каби Ўзбекистон матбуоти ҳам «Правда»нинг шонли традицияларини муқаддас билиб сақламоқда ва кўпайтирмоқда. Журналистлар — газета ва журналлар, радио ва телевидение, нашриёт ва ахборот органлари ходимларининг катта отряди ўсиб етишди ва халқ учун халқ бахт-саодати учун самарали меҳнат қилмоқда.

Ўзбекистондаги кекса большевистик газеталардан бири бўлган «Правда Востока»нинг 50 йиллиги республикамиз ижтимоий-сиёсий ва маданий ҳаётида катта воқеа бўлди. Ленинчи матбуот традицияларига содиқ бўлган бу газета Туркистонда Совет ҳокимиятини ўрнатиш ва мустаҳкамлаш учун курашда, ўлкада буюк социалистик ўзгаришларни амалга ошириш учун, Совет Ўзбекистони экономикаси ва маданиятини гуллатиш учун курашда бевосита иштирок этди. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонига мувофиқ газета Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиғи билан мукофотланди; газета редакцияси ва босмахонанинг 12 ходимига «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвони берилди, 29 киши республика Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқлари билан мукофотланди.

Бу йил Совет матбуоти кучини мамлакатимиз, бутун совет халқи ва чет эллик дўстларимиз Улуғ Октябрь революциясининг 50 йиллигига тайёргарлик кўраётган бир пайтда нишонламоқдамиз. Совет матбуотининг энг муҳим вазифаларидан бири Октябрь ишининг улуғворлигини тўлақонли қилиб кўрсатишдан, Советлар мамлакати, жумладан, республикамиз Коммунистик партия раҳбарлигида босиб ўтган ярим асрлик йўлнинг жаҳоншумул-тарихий аҳамиятини очиб беришдан, ўсиб келаётган авлодни халқимизнинг шонли, революцион, жанговар ва меҳнат традициялари руҳида тарбиялашдан иборат.

Газета ва журналларимиз КПСС XXIII съезди қарорларини ва беш йиллик планни бажариш учун. Совет ҳокимиятининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун умумхалқ курашини кенг миқёсда ва батафсил кўрсатмоқда. Бу ишда республика газеталари намуна бўлаётир.

«Доим барҳаёт», «Биринчилар», «Октябрь ва инсон тақдири», «Уч авлод кишилари», «Юбилей маршида», «Ўзбекистоннинг ўтмиши ва ҳозирги куни» рубрикалари остида қўлига қурол олиб ёш Туркистон республикасини ҳимоя қилган, Совет ҳокимияти учун курашган, Ўзбекистонда социалистик экономика ва маданият пойдеворини қўйган ва улуғвор ишлар эстафетасини совет кишиларининг янги авлодига топширган кишилар ҳақида очерклар, лавҳалар, репортажлар ва хабарлар босилмоқда.

Газеталаримиз Улуғ Октябрга бағишлаб Совет Ўзбекистонининг ҳамма областлари ва Қорақалпоғистон АССР хўжалик ва маданий қурилиш соҳасида эришган ютуқлар ҳақида, қишлоқ меҳнаткашлари ҳамда саноат корхоналари ишчилари ва бинокорларнинг шонли юбилей шарафига олган мажбуриятлари ҳақида ҳикоя қилувчи саҳифалар, қўшсаҳифалар бермоқдалар. «Совет Ўзбекистони» газетаси қардош Совет Социалистик республикалари экономикаси ва маданиятининг юксалиши ҳақида серияли материаллар бериб бормоқда.

Газета ва журналлар ленинча миллий сиёсатнинг улуғ принциплари қандай амал қилаётганлигини. Совет Иттифоқи халқларининг улуғ дўстлиги ва биродарлиги нақадар ажойиб самаралар бераётганлигини давримизнинг воқеалари ва фактлари асосида, хусусан, Тошкентда табиий офат оқибатлари қандай тугатилаётганлиги мисолида аниқ кўрсатиб бермоқдалар. Бу муҳим ишда «Совет Ўзбекистони», «Правда Востока», «Ҳақиқати Узбекистон», «Ленин байроғи» республика газеталари «Ёш Ленинчи», «Комсомолец Ўзбекистана» ёшлар газеталари, «Тошкент ҳақиқати», «Ташкентская Правда», «Тошкент оқшоми», «Вечерний Ташкент» Тошкент область ва шаҳар газеталари намуна бўлмоқда.

Юбилей йилида совет матбуоти олдида катта ва масъулиятли вазифалар турибди. Бу вазифалардан энг муҳими социализмнинг яратувчилик қудратини. Совет Иттифоқининг коммунистик қурилиш соҳасида эришган улкан ютуқларини ёрқин акс эттиришдан, халқ оммасининг ижодий активлигини жўш урдириб, уни КПСС XXIII съезди қарорларини муваффақиятли бажаришга, беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари адо этишга сафарбар қилишдан иборат.

Бугун, Совет матбуоти куни коммунистик партиямиз ва унинг ленинча Марказий Комитетини ишонтириб айтамизки, матбуот, нашриёт, босмахона ходимларининг, республика ишчи ва қишлоқ мухбирларининг кўп минг кишилик отряди партия журналистикасининг ленинча принципларига бундан буён ҳам оғишмай амал қилади, партия матбуоти ленинча традицияларини ривожлантиради, бутун кучи ва ғайратини коммунистик қурилишнинг улуғвор программасини муваффақиятли бажариш учун курашга сағфлайди.

Забардаст йигит

Зайнутдиновни босмахонанинг стереотип цехидагилар Уста Жалол, деб атайдилар.

Уста Жалол Бирлашган нашриётнинг ана шу цехига ишга келганига 20 йилдан ошиб кетди. Ҳар тонгда кишилар кундалик меҳнатга отланиб кўчага чиққанларида, у бир даста газета билан уйга қайтаётган бўлади. Туни билан мижжа қоқмай, марказий, республика, область ва шаҳар газеталарининг бугунги сонини меҳнаткашларга ўз вақтида етказиб бериш учун қайғуради.

Жалол стереотип цехи бошлиғи Стефан Буровлев олдига ариза кўтариб кирганда ҳали ёш эди. Унинг меҳнат қобилиятларини зимдан кузатиб юрган Стефан оға йигитга ўзи касб ўргатди. Орадан бир йил ўтар-ўтмас дастгоҳини Жалолга топширди-да, Стефан оға цех бошлиғи вазифасини бажариш билан шуғулланди.

— Ўша пайтда қуйиш станоги 10 минутда битта саҳифа қуйиб чиқарарди.

— Эндичи?

— Энди сменада 300—350 та саҳифа қуйяпман.

— Бунинг боиси нимада?

— Бунинг боиси матбаачилик техникасининг тез такомиллашишидир,— дейди уста Жалол.— Матбаачилик техникаси, айниқса кейинги 10—15 йил мобайнида шу даражада тез тараққий этдики, ҳозир «АГА» маркали автомат қуюв станоги минут сайин биттадан саҳифа қуйиб чиқаряпти. Рибинск заводида ишлаб чиқарилган бундай қудратли станоклардан 5таси янги қурилган стереотип цехига ўрнатилди.

Саҳифалар матрицасини қуйишга тайёрлашдан тортиб, то матбаа цехига чиқаришгача бўлган иш процесслари тўла механизациялашган бу цехда ҳар бир қуювчи сменада 5—6 тонна металл қотишмасини қайта ишлаб чиқармоқда. Н. А. Богданов бошчилик қилаётган цех коллективи коммунистик меҳнат цехи, деган шарафли номни биринчилар қатори олган. Ҳозир бу цехда 150 га яқин меҳнат зарбдорлари ишламоқда.

— Жалол Зайнутдинов ҳам ана шу зарбдорларнинг бири, — дейди унинг бошлиғи Николай Александрович.

А. ОБИДХЎЖАЕВ.

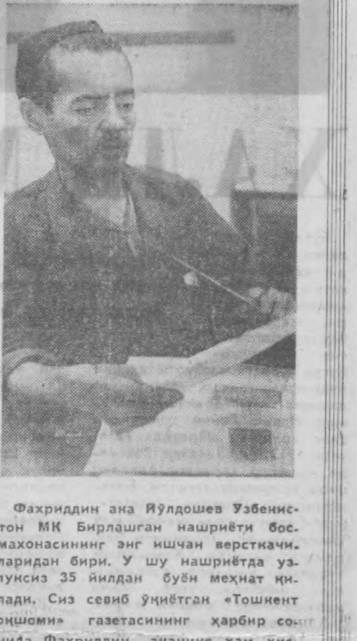

Фахриддин ака Йўлдошев Узбекистон МК Бирлашган нашриёти босмахонасининг энг ишчан версткачиларидан бири. У шу нашриётда узлуксиз 35 йилдан буён меҳнат қилади. Сиз севиб ўқиётган «Тошкент оқшоми» газетасининг ҳарбир сонида Фахриддин аканинг ҳам ҳиссаси бор.

Суратда: Ф. Йўлдошев иш устида.

М. Нуриддинов фотоси.

ЖОНАЖОН МАМЛАКАТИМИЗДА

ЧУЧУК СУВ УСТАНОВКАСИ

ОЛМАОТА. Нефтчиларнинг Каспий денгизи соҳилида жойлашган ёш шаҳари Шевченкода бир суткада ўн тўрт минг кубометр сувнинг шўрини йўқотадиган иккинчи установка ишлай бошлади.

СУНЪИЙ ДАРЁ

ДОНЕЦК. Шимолий Донецк — Донбасс каналининг қирғоқлари янада баландлаштирилади. «Гидропроект» институти Украина бўлимининг инженерлари шундай план туздилар. Бундан саккиз йил илгари қурилган сунъий дарё саноат марказларига сув етказиб беришни яна учдан бир баравар кўпайтиради. Каналнинг 75 километр масофадаги қирғоқларини «Кўтариш» мўлжалланади. Сувнинг баландлиги ярим метр кўтарилади.

ЯНГИ ГАЗ КОНИ

ЮЖНО-САХАЛИНСК. Сахалиннинг шимолида янги табиий газ конлари топилди. Янги қазилган 405 метр чуқурликдаги иккита қудуқдан дастлабки кубометр «Зангори ёқилғи» олинди.

ПОЙАФЗАЛ ФАБРИКАСИ

АБАКАН. Хакассиянинг бош шаҳри — Абаканда пойафзал фабрикаси қурила бошланди. Сибирда энг йирик бу корхона турли фасонлардаги пойафзал ишлаб чиқаради. Фабрика йилига олти миллион жуфт пойафзал тайёрлаб беради.

ҚАДИМГИ ИБОДАТХОНА

ФРУНЗЕ. Археологлар Фарғона тоғ тизмалари этакларида эрамизнинг олтинчи асрида қурилган ер ости ибодатхонасини топдилар. Унинг марказий зали диаметри 8 метр бўлган доира шаклидаги гумбазли хонадан иборат. Деворлар пишиқ ғиштдан ишланган. Бу ажойиб иншоотга кириладиган эшик бекитиб қўйилган эди.

МАЛАХИТ ЗАЛИ ТИКЛАНДИ

ЛЕНИНГРАД. «Қишки сарой»нинг барча хоналари бундан 50 йил муқаддам 8 ноябрга ўтар кечаси қандай бўлса, ўшандай тус олади. Ўша вақтда бу ердан Қизил гвардиячиларнинг биринчи отряди ўтган эди. Биринчи навбатда энг чиройли заллардан бири — олтин ва нодир минераллар билан пардозланган малахит зали тикланди.

ДЕНГИЗДА ВОКЗАЛ

СУХУМИ. Сухуми бинокорлари денгизда вокзал қурадилар. Қозиқлар устига қуриладиган бу вокзал денгизнинг 80 метр ичкарисида жойлашади. Маҳаллий архитекторлар иншоотга замонавий шакл бердилар, пассажирлар учун энг кўп қулайликларни мўлжалладилар. Бу ерда 250 ўринли кафе, ресторан, меҳмонхона, она ва болалар хонаси бўлади. Океан кемалари уч жойга келиб тўхташи мумкин.

(ТАСС).

Шу куннинг вазифаси

ҲАФТАДА—БЕШ КУН

Социологларнинг ҳисобига кўра, уйдан ишга келиш ва ишдан уйга қайтиб бориш, кийиниш, ювинишларга ҳар куни ўрта ҳисобда икки соату йигирма минут вақт кетар экан. Шундай экан, беш кунлик иш ҳафтасига ўтиш йилига 46 бекор кунни йўқотиб 107 соат тежаш имкониятини берди. Бу вақтни ҳар бир киши дам олиш, ўқиш, оила ташвиши, спорт, китобга сарфлаши мумкин.

Ҳафтасига беш кунлик иш кунини жорий қилиш социалистик ишлаб чиқаришнинг галабларига тўла мос келади. Ҳисобларга кўра, мамлакатимиз саноат корхоналарида фақат тайёргарлик ишларига кетадиган вақтни камайтириш ҳисобига ва бошқа ички сменалараро имкониятларни топиш ҳисобига меҳнат унумдорлиги йилига 80 миллион ишчи кунини ташкил қилади.

ТЎҚИМАЧИЛАР МАМНУН

Тошкент тўқимачилик комбинатининг ип йигириш ва тўқимачилик ишхоналари 1963 йилдаёқ янги жадвал билан ишлашга ўтган. Биринчи йилиёқ ҳафтада беш кун ишлашга ўтиш комбинат ишчилари орасида касалликларнинг камайишини таъминлади. Медицина пунктига ишчилар камдан-кам касал ва жароҳат билан келаётганликларини ҳисобга олинмоқда.

Зилзила туфайли рўй берган кийинчилик, ишчи кучларининг етишмаслигига қарамай, бу ерда ишлаб чиқариш кўрсаткичлари анча юксак. Ип йигириш ишхонасида меҳнат унумдорлиги 1,7 процент ошди, сифат эса 1,8 процент яхшиланди.

СЕЗИЛАРЛИ НАТИЖАЛАР

Бундан атиги бир ярим ой муқаддам грам пластинкалар заводи янги жадвал билан ишлашга ўтди. Натижаси эса ҳозирданоқ сезиларли. Март ойида ҳар бир ишчининг иш ҳақи 1967 йилнинг февраль ойидагига нисбатан ўртача 46 сўм ортди. План кўрсаткичлари эса 7,4 процент ортиғи билан бажарилди. Ойлик ўртача иш ҳақи завод бўйича икки сўм кўпайди.

Экскаватор заводи янги жадвал билан ишлашга ўтганига атиги икки ҳафта бўлди. Бу ерда ҳам беш кунлик иш ҳафтаси ижобий натижа берди. Кунлик ишлаб чиқариш топшириғи ортиғи билан бажарилмоқда. Корхонада компрессор ва қуюв цехидан бошқа цехлар уч сменаликдан икки сменада ишлашга ўтди. Биринчи смена саккиз соат, иккинчи смена етти соат қирқ минут давом этади. Овқатланишга 40 минут вақт ажратилган. Ойнинг ҳар охирги шанбаси ишчи куни ҳисобланади.

ДИРЕКТОРНИНГ ФИКРИ

Коллектив янги жадвалга қандай қаради? Бу соҳада завод директори Н. Гликладнинг фикри диққатга сазовор.

— Бизда янги жадвалга ўтиш бутун коллективни хурсанд қилди. 270 қуювчидан фақат бир ишчи ўз табель системасидан норози эканлигини айтди.

КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПС хўжалик, партия, совет ва касаба союз ташкилотлари олдига ишчи ва хизматчиларни план асосида беш кунлик иш ҳафтасига ўтишни таъминлаш вазифасини юклади. Бу ишга дарҳол киришиш керак. Ишчи ва хизматчиларни корхона, муассаса ва ташкилотларда янги режим билан ишлашга ўтказиб, ҳафтада икки кун дам олиш масаласи қасаба союз область Совети пленумида муҳокама қилинди. Пленум қатнашчилари бу соҳада ўз тажрибаларини ўртоқлашдилар, янги фикрлар айтдилар.

БИРИНЧИ ТАЖРИБА УМУМЛАШТИРИЛДИ

Область касаба союз советининг раиси Г. Ҳайдарованинг докладида таъкидланганидек, пленумда сўзга чиққан «Тошкенткабель» заводи касаба союз комитетининг раиси В. Якшина, Экскаватор заводининг директори Н. Гликлад, Тўқимачилик комбинатининг ип йигирувчиси М. Алпатова ва бошқалар янги жадвал билан ишлашга ўтишдаги ўз тажрибаларини ўртоқлашиб, амалий таклиф киритдилар.

Пленум қатнашчилари ишчи ва хизматчиларни ҳафтасига беш кун ишлашга ўтказиш ишлаб чиқариш планларини ортиғи билан бажаришни таъминлабгина қолмай, касаба союз ташкилотларининг фаолиятини яхшилаши, социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдириб, меҳнат интизомини мустаҳкамлаши ҳамда ишчиларнинг яхши дам олишларини таъминлаши учун ҳам муҳим омил эканлигини таъкидладилар.

ХАТОЛАР ҲИСОБГА ОЛИНСИН

Маълумки, бундай социал тадбирни ҳеч қандай тайёргарликсиз амалга ошириш салбий натижалар бериши мумкин.

Масалан, 1964 йилнинг январь ойида Каноп фабрикаси беш кунлик иш ҳафтасига ўтказилган эди. Ишлаб чиқариш ва меҳнатни нотўғри ташкил қилиш, маиший хизматни ҳисобга олмаслик натижасида бу корхона коллективи янги жадвалдан воз кечиб, ҳозир ҳафтасига олти кун ишлашмоқда.

Бунинг сабаби нимада? У ерда 20 минутлик овқатланиш танаффуси жорий қилинди. Аммо ошхона ва буфетлар иши яхшиланмади. Натижада ишчилар овқатлангандан сўнг ишга кечикадиган бўлиб қолишди. Ҳафтада икки кун дам олиш жорий қилинди. Аммо ишчиларнинг бўш вақтини қандай уюштириш тўғрисида ўйланмади. Бунинг натижасида ичкиликбозлик ва прогуль кўпайиб кетди. Транспорт масаласи ҳам ҳисобга олинмади. Тунги смена соат 23 40 минутда тамомланарди. У пайтда эса шаҳар транспорти юриши тўхтатилади. Шу туфайли кўпгина ишчилар ишни муддатидан бир соат олдин тугатишга мажбур бўлишарди. Бу эса меҳнат унумдорлиги ва ишлаб чиқариш кўрсаткичларига салбий таъсир қилди. План бажарилмаслиги аён бўлиб қолди.

Бундай ҳолларда маъмурият нима қилиши керак? Маъмурий чорани асосий восита қилиб қўйишди. Фабрика партия касаба союз ва комсомол активларидан дарвоза ёнига навбатчи қўйиб, ишдан олдин кетган кишилар ҳисобга олина бошланди. Бу ёрдам бердими? Албатта, бермади.

МУҲИМ МАСАЛА

Корхона, ташкилот ва муассасаларни ҳафтада икки кун дам олиш билан беш кунлик иш ҳафтасига ўтказиш — асосий социал иқтисодий тадбирдир. Барча саноат корхоналари, транспорт, қурилиш ташкилотлари муассасаларда бу тадбирга ўтишдан олдин коллектив билан маслаҳатлашиш, ишчи ва хизматчилар фикрини олдиндан аниқлаб олиш лозим.

Чаққонлик кўриги

С. М. Киров номли маданият ва истироҳат боғида Фрунзе район мактаблари санитария дружиначилар командаларининг кўриги бўлиб ўтди. Кўрик йилдан-йилга оммалашиб, унинг иштирокчилари ортиб боряпти. Ўтган йили кўрикда 160 дружиначи қатнашган бўлса, бу йилги кўрикда уларнинг сони 200 дан ортиб кетди.

Дружиначилар кўрикда 6 та синов машқларини бажаришлари ва биринчи медицина ёрдамига оид саволларга амалий жавоб беришлари лозим эди. Дружиначилар судьяларнинг берган савол ва топшириқларига ўзларининг билим ва маҳоратлари билан жавоб қилдилар.

Натижада 91-мактабнинг дружиначилари биринчиликни қайта қўлга киритдилар. Иккинчи ўринни 160-мактаб командаси, учинчи ўринни 135-мактаб командаси қўлга киритди. Кўрик ғолибларига кубок ва мукофотлар топширилди.

Ҳозирги Эрон қишлоқ хўжалигида ўрта аср ва йигирманчи аср тўқнашувининг гувоҳи бўлишингиз мумкин. Бу ердаги деҳқонларнинг асрий деҳқончилик қуроли сўқадан иборат бўлган.

1953 йил бошларида мамлакатда ер ислоҳоти ўтказилди. Бундан мақсад деҳқончиликнинг феодал системасини йўқотиб, қишлоқ хўжалик кооперативлари тузиш эди. Натижада давлат ёрдами туфайли кооперативлар деҳқончилик машиналарига эга бўлишлари мумкин бўлди.

Ҳозирги вақтда мамлакатда 25,5 миллион аҳоли бўлиб, 62 процент халқ қишлоқда яшайди. Улардан 7,5 минг қишлоқ хўжалик кооперативларида бўлиб, бир миллионга яқини уюшгандир.

Суратда: чапда кооператив даласида. Унгда қадимги сўқа ҳозирги эронлик деҳқонларнинг ҳам қуроли бўлиб қолмоқда.

ТАСС фотохроникаси.

СТУДЕНТЛАР ҲАЁТИ

АЪЛОЧИ СТУДЕНТ

В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университетига кириш имтиҳонларини аъло ва яхши баҳоларга топширган оддий йигит уч йил ўтганда университетга аълочи деб донг таратди.

Унга яқинда Ленин стипендияси берилди. Албатта бу ютуқ ўз-ўзидан келиб қолгани йўқ. Ўз устида ишлаш, жамоат ишларида актив иштирок этиш эвазига бўлди. 1-курсда ўқиган пайтида у КПСС аъзолигига қабул қилинди. Шундан буён партия ташкилотининг ҳамиша топшириқларини бажариб келмоқда. Сайлов кезларида агитаторлик қилар, студентларнинг ҳаёти, турмуши билан қизиқар, уларга яқиндан ёрдам берарди. Факультет партия ташкилотининг секретари Н. А. Кагай бу студент тўғрисида шундай дейди: «Коммунистларимизнинг энг кенжаси шу. Аммо энг ишчан, энг талабчани ҳам шу, қайси ишни топширманг, айтганингиздан зиёда бажаради.

Сессия яқинлашди дегунча студентлар билан бирга ишлайди, бирга дарс тайёрлайди, уларга кўмаклашади. Консультациялар уюштириб, фикрларини ўртоқлашади.

— Мен Абдусами билан 1-курсдаёқ ўртоқлашганман. Шундан бери менга кўмаклашади. Мана, инглиз тилидан ёрдами туфайли мустақил ўқиб, таржима қиламан, — дейди курсдоши О. Адиров.

Абдуманнон Аҳмадқулов Карим Бектоев, Тоштемир Тожиев ва бошқа студентлар ҳам коммунист — Абдусами Солиевдан хурсандлар.

Абдусамининг ишчанлигини назарда тутиб ўтган йили уни курс старостаси қилиб сайладилар. Ҳозир бу курс ўзлаштиришда университетда энг яхши кўрсаткичга эга.

Бўлғуси экономгеограф олдида ҳали синалмаган довонлар, орзулар кўп. Албатта бу довонлардан ошади, орзуларига етади. Чунки унинг ижодий семинарларида аъло баҳоланган ишлари, фан ҳақида чуқур мулоҳазалари шундан далолат бериб турибди.

А. АБДУЛЛАЕВ.
III-курс студенти.

Москва. Узоқ Шарқда 1905 йилдаги революцияга бағишланган «Пароль керак эмас» деб номланган фильм М. Горький номидаги болалар ва ёшлар марказий киностудияси томонидан суратга олинмоқда. Фильм Ю. Семёновнинг шу номли асари асосида яратилмоқда. Фильм Октябрь революциясининг 50 йиллигида экранларга чиқарилади.

Суратда: фильмнинг бир кўриниши. Чапда — П. П. Постишев ролида артист М. Фёдоров.

С. Преображенский фотоси.

ТАСС фотохроникаси.

СИҲАТ ТИЛАСАНГ...

ШИФОКОРЛАР МИНБАРИ

Баъзи кишилар ўзларининг семизликларидан нолийдилар. Чиндан ҳам бақалоқлик касалликка мойиллик белгисидир. Чунки семиз кишиларда қоринда тўпланган ёғлар кўкрак қафасини қисиб туради. Натижада, қон айланиши қийинлашади. Семиз одам сал кўпроқ ҳаракат қилса нафаси қисилиб, ҳарсилаб қолади.

Бундан ташқари семиз кишиларда қалқон ё ошқозон ости безлари баъзи ҳолларда яхши ишламай қўяди. Бунинг оқибатида модда алмашуви бузилади. Шу сабабли ҳам семиз кишилар турли касалликка мойил бўладилар.

Бахтга қарши бақалоқликка мойил одамлар сериштаҳа бўлиб, овқатни меъёри билан емайдилар. Айниқса, гўшт, қази, ҳамирли овқатлар ҳамда ширинликларни кўп истеъмол қиладилар.

Бақалоқликка мойиллик ўрта ёшлардан бошланади. Ҳаддан ташқари семириб кетмаслик учун ўз вазнингизни кузатиб боринг. Агар тошингиз ошиб кетаётганлигини сезиб қолсангиз гўштли, хамир овқатлар ҳамда ширинликлардан ўзингизни тийишга ҳаракат қилинг. Семиз кишилар сув ва чойни кўп истеъмол қилмасликлари керак. Бизнинг шароитимизда ёз кунлари чанқоқни қондириш учун кўп сув ичишга тўғри келади. Сувни кўп истеъмол қилиш эса семиз кишилар организмига зарар етказади. Ташналикнинг олдини олиш маъқулроқдир. Бунинг учун овқатларнинг тузини сал пастроқ қилиш лозим. Бинобарин, шўр овқатлар ва айниқса тузланган балиқ емаслик даркор.

Бизнинг яна бир одатимиз борки, бу ҳақда гапирмай ўтиб бўлмайди. Одатда кечқурунлари кучли овқат тайёрлаймиз. Овқат хазм бўлмасдан туриб уйқуга ётамиз. Бундай одат айниқса бақалоқликка мойил кишиларга катта зарар етказади. Кечқурун бир пиёла қатиқ ёки кефир истеъмол қилиш кифоядир. Семиз кишилар бундан ташқари алоҳида парҳез қилишлари лозим. Уларга бир кун фақат олма ейиш ва яна бир кун сутдан бошқа нарса истеъмол қилмаслик (бир кеча-кундузда 5—6 стакан) тавсия қилинади.

Лекин семизликдан қутулиш учун вақтида овқатланмаслик ҳам зарар етказади. Вақтида овқатланмай оч юриш ошқозон ва асабий касалликларни келтириб чиқариши мумкин. Халқимизнинг ажойиб мақоли бор: «Қорин очмасдан овқат егил, қорин тўймасдан қўлингни артгил». Бунинг маъноси оч юрмаслик, шу билан бирга ҳаддан ташқари кўп овқат емаслик керак демакдир.

Семиз кишилар сабзавотни кўпроқ истеъмол қилишлари лозим. Бундан ташқари қиш ва баҳорда «С» витамини истеъмол этиш тавсия қилинади. Бу витамин модда алмашувини тезлатади ва организмдаги ёғларнинг эришига ёрдам беради.

Шуни ҳам унутмаслик кераккй, семиришга мойил кишилар парҳез билан бирга жисмоний тарбияга ҳам катта эътибор беришлари керак. Актив ҳаракат қилиш, жисмоний тарбия билан шуғулланиш, кўп овқатланишдан ўзни тийиблиш керак. Ана шундагина қадди-қоматингиз келишган, соғлом, бақувват бўласиз.

З. ЭГАМБЕРДИЕВ,
медицина фанлари кандидати.

КАМАЛАКРАНГ ВОДИЙ

Қалбим тоғлардадир, мен эса пастда!
(Роберт БЕРНС).

(ФАХРИЯ)

Довуллар бас келмас селига,
Сут берар, қут берар элига,
Денгиздай увванинг белига —
Эгардай ёпишган тизма тоғ.
Кўксида кўк бағрин сузгудай,
Самолар сукутин бузгудай,
Қўл чўзиб юлдузин узгудай,
Чўққи бор, чўққилар бесаноқ.
Майсалар яшноғин суйгали,
Лолалар япроғин ювгали,
Марварид томчилар қуйгали,
Барқ урар ложувард булутлар.
Теграда бир лаҳза тўзишиб,
Булутлар юзини тўсишиб,
Чағиллаб бир-бирин ўзишиб,
Чарх-чарх урар бургутлар.
Булутлар барқ урган чўққидан,
Марварид зарб урган чўққидан,
Бургутлар чарх урган чўққидан,
Қарасам пастларга кўз тинар,
Йўлимга поёндоз зар сочиб,
Эркимга даргоҳин ланг очиб,
Бахтимни қаршилаб қулочи,
Қуёш илк шу ердан кўринар.
Ҳа, Қуёш қутлаган бахтим бор,
Қуёш нур тўшаган тахтим бор,
Шаънига бир қўшиқ нақдим бор,
Гал беринг, ёронлар, куйлагум.
Табиат ҳуснига мен толиб,
Тизгинсиз уфқига кўз солиб,
Камалак рангидан шавқ олиб,
Шу ердан Водийни бўйлагум.
Шу ерда: фусунли—қир, ўтлоқ,
Шу ерда: ҳайбатли—қалдироқ,
Қиличдай кесишар нур, чақмоқ,
Бепоён фазолар қаърида,
Шу ердан кўринар даралар,
Дарани титратган шарралар,
Бир ажиб манзара яралар,
Ҳув анов унгурнинг барида.

Низомжон ПАРДА.

Ҳаётга йўлланма

«Ректор қабулхонаси» деб ёзилган хона олдида студентлар гавжум. Битирувчиларнинг юзларида қувонч, шодлик белгилари. Чунки улар бугун мана шу хонада ҳаётга биринчи бор йўлланма оладилар.

Навбат кутаётганлар орасида қорачадан келган, ўрта бўйли, яғриндор бир йигит ҳам бор. У ўзининг шўх суҳбати билан ўртоқларини кулдириб турибди. Шу пайт рўпарадаги эшик очилиб, «Комилжонов, киринг» деган овоз эшитилди. Студентлар даврасига жимлик чўкди.

— Ўртоқ Комилжонов, мана, дорилфунунни ҳам тамомлаяпсиз.— Қаерда ишлашни истайсиз? — сўради комиссия раиси.

Маҳмуджон ўстозлари олдида бироз ҳаяжонланиб, орзу истагини билдирди.

— Халқимга, Ватанимга кўпроқ фойдам тегадиган жойга юборинг мени.

Пойтахтимиздаги В. И. Ленин номли Тошкент давлат университети филология факультетини битирувчи студентлардан Комилжонов, Б. Кенжабоев, О. Содиқова ва бошқалар республикамизнинг узоқ ўлкалари: Қорақалпоғистон АССР, Хоразм, Бухоро, Самарқанд, Сурхондарё, Қашқадарё областларига бориб ишлаш иштиёқида эканликларини билдирдилар.

Б. ЖУМАЕВ.

САМАРҚАНД. Куйбишев номли Самарқанд қишлоқ хўжалик институтининг мингдан ортиқ студенти илмий студентлик жамиятининг аъзосидир.

Суратда: агрономия факультетининг биринчи курс студентлари комсомол аъзолари Галина Васильковa ва Нияр Аблякимова Қорақум ва Қизилқум чўлларида ўсувчи ўсимликларни ўрганмоқдалар.

А. Кузьменко фотоси,
ЎзТАГ фотохроникаси.

СТУДИЯДА ОЛИЙ МАТЕМАТИКА

Тошкент телевидение студияси ҳамда Политехника институти ҳузурида ўқув эшиттиришлари программаси ташкил этилганига ҳали бир йил бўлгани йўқ. Аммо мана шу қисқа вақт ичида ўқув эшиттиришлари программаси кечки ва сиртдан ўқиётган студентларнинг биринчи курслари учун «Олий математика» ва ва «Чизма геометрия» фанлари бўйича лекциялар телеэкран орқали мунтазам бериб борилмоқда. Лекцияларни республикамиз пойтахти олий ўқув юртларида бир неча йиллардан бери дарс бериб келаётган доцент ва фан кандидатлари олиб бормоқдалар. Иккинчи программа орқали берилаётган бу эшиттиришларни тинглаётган кечки ва сиртдан ўқиётган (республикамиздаги ҳамда Тожикистоннинг баъзи районларида яшовчи) қатор студентлар лекциялардан мамнун эканликлари ҳақида студиямизга ёзиб турибдилар.

Редакциямиз апрель ойидан бошлаб ҳар якшанба кунлари ўрта мактабни тугатаётган — етуклик аттестати учун имтиҳон топширишга тайёрланаётган ўқувчилар учун) математика, физика, химия, тарих ва жамиятшунослик (фанларидан) имтиҳон билетларига жавоб бера бошлади. Бу дарсларни республика ўқитувчилари малака ошириш институтининг ходимлари, Тошкент шаҳридаги тажрибали педагоглар ҳамда маориф министрлиги вакиллари олиб бордилар.

Келгусида ўқув эшиттиришлари программаси қандай бўлади!

Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 50 йиллиги муносабати билан ўқув эшиттиришлари учун алоҳида программа — учинчи программа берилади. Унда кечки ва сиртдан ўқиётган ҳамма курс студентлари учун «Олий математика» ва «Чизма геометрия» фанларидан ташқари инглиз ва немис тиллари ҳам ўргатилади. КПСС тарихи, философиядан ҳам доимий программа асосида лекциялар ўтказилади.

Бунинг учун республикамиздаги олий ўқув юртлари биноларида, область ва районлардаги бўлимларида ўқув эшиттиришлари программаси мунтазам равишда кўриб бориш учун алоҳида заллар ажратилмоқда.

Ўқув программаси редакцияси мактаб ўқувчилари учун ҳам қатор темалар мўлжаллаган.

Редакция ҳар якшанба кунлари ўқувчиларга қийинроқ бўлган баъзи темаларни тушунтиришда телеэкран орқали бевосита ёрдам бериб боради.

М. МИРЗААҲМЕДОВ,
Тошкент телевидение студиясининг ходими.

ДЎСТЛАР ҲАМКОРЛИГИ

Венгриянинг «Хиноин», «Гедсон-рихтер», Чехословакиядаги «Спофа», Польшадаги «Польёа» Болгариядаги «Фармахим», ГДР даги «ферк-бург» каби химия фармацевтика корхоналарининг ишлаб чиқарган маҳсулотлари мамлакатимизга кўплаб келтирилмоқда ҳозирги кунда уларнинг хили 200 дан ошди.

Бу социалистик мамлакатлар эса, бизнинг химия-фармацевтика саноатимиз маҳсулотларидан баҳраманд бўляптилар.

Дори-дармонлар, билан қардош мамлакатлар ўртасида ўзаро ҳамкорлик халқлар соғлиғини сақлашга хизмат қилиши билан бирга мамлакатлар ўртасида ўсиб бораётган дўстликнинг ҳам ёрқин намунасидир.

М. УСМОНОВ.

БИЛИБ ҚЎЙГАН ЯХШИ

Ер юзида бир минут ичида қандай воқеалар рўй беради

Бир минут ичида бутун дунёда 114 та бола туғилади. Шулардан олтитаси эгизаклардир.

Бир минут давомида жаҳонда 68 та никоҳ тўйи бўлади.

Ўртача бир минутда дунё бўйлаб 3 минг тонна кўмир, 700 тонна пўлат ва чўян, 4600 та пойафзал ишлаб чиқарилади.

Шу вақт ичида 68 та автомашина тайёрланади.

Бир минут мобайнида дунё бўйлаб 280 киши телефон орқали гаплашади.

Бир минутда дунё одамлари 280 минг дона папирос ва сигарета чекишади.

Дунёдаги кишилар бир минут ичида 110 мингта газета сотиб олишади.

Бир минут давомида жаҳондаги одамлар 4000 тонна озиқ-овқат истеъмол қиладилар ва 2.900.000 литр ҳар хил ичимликларни ичадилар.

* * *

Бундан беш минг йил муқаддам буғдой нони биринчи марта Мисрда пиширилган. Одамлар иш ҳақи учун ҳам нон олганлар. Ҳар хил шакл ва турдаги нон бўлаклари ҳам шу ерда топилган.

* * *

Дунёда биринчи велосипед тарихи музейи Германия Федератив Республикасидаги Некарсульм шаҳрида мавжуддир.

* * *

Одам бир кунда 20 минг марта қадам ташлайди. Бир йил ичида эса бир киши 7 миллион марта қадам ташлаши мумкин. Агар инсон 70 йил яшаса, шу давр ичида қарийб беш юз миллион марта қадам ташлайди. Демак, инсон бутун умри давомида бутун ер юзини экватор бўйлаб 9 марта айланиб ўтиши мумкин. Ёки у ердан Ойгача бўлган масофани ўтиши мумкин.

* * *

Дунёда фақат битта мамлакатда, у ҳам бўлса, Японияда болалар ҳам ўнг қўллари билан, ҳам сўл қўллари билан ёзишга ўргатиладилар.

* * *

Ҳайвонларнинг аксарияти сувда сузишни билишади. Туя бундан мустаснодир. Туя сувнинг энг чуқур жойига боргач, ўз-ўзидан пастга қараб чўкиб кетаверади.

* * *

Қурт бир ой бадалида ўзининг оғирлигига нисбатан 6 минг марта кўп овқат ейди.

* * *

«Робинзон Крузо» газетада қисмларга бўлиниб босилган биринчи бадиий асардир. Уни даставвал ўқиган кишилар «Робинзон Крузо» нинг саргузаштларини 1719 йил 7 октябрдан 1720 йил 17 октябргача кузатиб бордилар.

СОВЕТ КИШИСИНИНГ ФАЗИЛАТИ

ОТАХОН РАҲМАТ СИЗГА

— Катта раҳмат, чин қалбимдан миннатдорман сиздан отахон,— дейди Ислом ака Маманазаров Амиржон отага.

— Ўғлингиз Рўзиқулдан жуда хурсандман, — деди Амиржон ота ҳам.

Тошкентимиз бошига тушган табиий офат олисдаги одамларни бир-бирига қадрдон қилиб қўйди. Чет тиллар институти студенти Рўзиқул Исломов ҳам кўп студентлар қатори ётоқхонасидан вақтинча квартирага кўчиб ўтган эди. Қалби кенгнинг уйи ҳам кенг экан. Уни ва унинг ўртоқларини пенсионер Амиржон ота Абдухолиқовлар оиласи ўз бағрига олди. Шундан бери анча вақт ўтди. Бу хонадон Сурхондарё область, Термиз районидан ўқишга келган студентлар учун энг азиз жой бўлиб қолди. Рўзиқул хатларидан бирида отаси Ислом акани Тошкентга келишга ва Амиржон оталар билан танишиб кетишга таклиф қилган эди. Яқинда Ислом ака шаҳарга келиб тошкентликларнинг жасоратига тасанно ўқиди. У айниқса Амиржон отадан хурсанд бўлди. «Студентлар билан отаболадек бўлиб қолганмиз», — дейди Амиржон ота, отахоннинг уйида сурхондарёлик студентлардан 6 киши бир оила аъзоларидай инoқ яшашмоқда.

Ислом ака Амиржон оталар оиласини Сурхондарёга меҳмон бўлишга таклиф қилди.

Х. ТОШТЕМИРОВ,
Ф. Энгельс номли чет тиллар институти студенти.

Қўлларим рулда-рулда,
Кўзларим йўлда.

Н. Абдурасулов фотоэтюди.

Тўқнашув

ҲИКОЯ

Берди КЕРБОБОЕВ

— Ё худо, ўзинг паноҳингда сақлагин? — икки қўлини юзига тутиб фотиҳа ўқиди.

Ойисининг ҳолига ачинган Нозик уни маҳкам қучоқлаб: Ойижон, сен ўзингни беҳуда қийнама. Мен сени сира ранжитмайман, — деб ёлборди. Она ҳозир ҳам қизи шундай қилишини истарди: ҳозир қизи уни қучоқласа керак. Аммо қиз жилови маҳкам тортилган отдек ўрнидан қўзғалмасди. Онасини қучоқламоқ, унга ёлбормоқ, энди унга тубанликдек эди.

Нозик кўнглидаги гапни ҳозир рўй-рост айтмаса, кейин аттанг қилади. Шунинг учун у ўз фикрини аниқ баён этди.

— Нима дейсан ойи, сен ўзингни ўтга солиб, сувга ташласанг ҳам, ҳатто, қилич билан бошимни чопсанг ҳам, мени ўз йўлингга сололмайсан. Сен бир нарсани тушун: иккимизнинг тушунчамиз бошқача. Сен саҳар туриб номоз ўқийсан, у дунёда айш-ишрат қилмоқчи бўласан, менинг кўнглим эса шу дунёнинг покиза руҳи билан жўшиб, кун сайин гуллабяшнаётган ҳаёт завқи билан яшайди. Мен сенинг онгингни яхши билганим учун номоз ўқима деёлмайман, кўнглингни ранжитишни истамайман. Сен ҳам менинг истагим, менинг орзуларимга ғов бўлма, худо хайр бергур!

Нозикнинг ойиси:

— Ҳимм! — деб томоғини чўзди. Ҳали оғзингдан сут иси кетгани йўқ, сут иси! Сен кимсанки, менга ақл ўргатадиган!» Итга, кучук-кучук, десанг тилини чиқаради», — дейди машойиҳлар. Сен ҳам ўша итнинг бирисан, «Уйнаса ўғли енгар, хизматда отаси»,— деган нақлни унутма! Бузоқнинг югурганни сомонхонагача! Гапнинг қисқаси, сен уйли-жойли, бўлгунингча, мен ўтир десам ўтирасан, тур десам —турасан!

— Оҳо, иш катта-ку! —деб Нозик жилмайди.

— Қонингни ичаман, бола, менинг сўзим сўз, айтганим айтган! Қўлингдаги тақяни келин бўлган кунинг Итолмаснинг бошига кийдирасан!

— Мен ўзим истаган одамнинг бошига кийдириб, қувонмасам, бу тақяни қийма-қийма қилиб, ўтга ташлайман.

— Сен ё менинг сўзимга кирасан... бўлмаса мени саварсан.

— Мақсадимга етмасам, ўзимни саваймaн!

— Бас!

— Сўзим-сўз!

Она билан қиз ўртасидаги бу айтишув ораларига раҳна солди. Шу кеча чурқ этишмади, Ҳар ким ўзи билан ўзи сўзлашарди.

Нозикнинг онаси ўз ёшлик давридан нолиб: «Совет даврига етганимга шукур», — деб ҳамиша ўз қувончини изҳор этарди. У баъзи хотинлардек ўз қизини ўқитишга ҳам қарши турмаган, қайта ўзининг саводсиз қолганидан ранжир эди. «Қўй, ўқисин, оқ-қорани танисин, — деб Нозикнинг ўқишига сира халақит бермасди. Нозикни газета ўқитар, қизиқ-қизиқ китобларни ўқитиб ярим тунгача тинглар эди. Ҳозир бўлса: «Мен сени нега ўқитдим?» — деб ўкинар, нима қилишини билмас эди.

Туни билан мижжа қоқмаган она кечгача ўз тангрисига нола қиларди: «Эй худо, мен сенга нима гуноҳ қилдим? Сенга бирор ёмонлик қилдимми? Беш вақт номоз ўқимадимми? Сен нега менинг бошимга шунчалик мушкул ишни солдинг? Бахтим гули хазон бўлди, нима учун унинг мевасидан баҳраманд қилмайсан? Нега сен менинг пешонамни шўр яратдинг? Нозикнинг ўз онаси юзига чанг солишини «сендан кўрмай, кимдан кўрай? Сенинг қудратинг улуғ-ку, ахир. Сендан рухсатсиз бирорта хас банданинг кўзига тушадими? Сен нима учун уни терс қилиб қўйдинг? Ё оллоҳ, тавба қилдим: нодон бандангни ўз паноҳингда сақла!.. Сен кечирасан, раҳминг келсин!.. Эй қудратли тангрим, мен бечоранинг ҳолига раҳм қил! Нозикнинг мен ва сенинг измингсиз қилган ишини тескари қил. Унга ақл кириб, ота-боболаримизнинг асрий удумларига бўйсунсин, ўз бахтига йўл очсин. Мен ғарибнингноласини тингла: мен сенинг йўлингда ўз бахтимни қурбон қилай!»

Қоронғи тунда фақат ёлғиз она уйғоқ эмас эди. Нозикнинг ўйлари унникидан ортиқ эди. Совет даврида туғилиб, шу даврда тарбияланиб, неча йиллар ўқиб ўз тушунчанг, ўз истагинг тескари бўлиб, онангнинг асрий тушунчасига қурбон бўлиш инсофданми!.. Оқ сут берган, йигирма йилгача қилиқларингга қувонган, сени улғайтирган онангнинг кўнглини ранжитиш ҳам инсофдан эмас. Қошки унга гап уқдириб бўлса! Не-не умидлар билан боққан она фарзандига ёлборса, бош эгса! Ҳозирги даврда ҳар ким ўз истагича турмуш қуряпти, Албатта, бунда хеч бир қусур йўқ. Нозикнинг бу йўлдан тўхтатадиган куч ҳам йўқ. Орада гап ўтса, комсомолдан тортиб аҳли қурамалари унга ён босади. Нозик ўз орзусига етди дейлик. Ойисичи?.. Она қалбини тирнаб, кексайган чоғида масхара қилиб, ранжитиш инсофданми, ахир! Дин билан хурофот жаллоднинг болтасидан ҳам кескир бўлади!.

Узоқ тунда киприк қоқмаган онанинг кўзлари бироз қизарган, Нозикнинг қовоқлари шишиб кетган эди. Бу кўриниш иккисининг ҳам қалбини тирнар эди.

Кун барқ уриб, ҳаво одатдан ташқари кулиб боқса-да, қиз билан онанинг қалби қоронғи эди. Улар бир-бирларига меҳр билан боқиш уёқда турсин, ҳатто, бир-бирларидан хабар ҳам олишмасди. Ҳар ким ўз нўрпасини ўзи йиғди. Нон ҳар иккисига тузсиз туюлса, қайноқ чой муздек туюларди. Худди оғир касалдан энди турган кишига ўхшарди иккови!..

Нозик жилмайиб ойисининг кўнглини олмоқчи бўлди. Бундан тилка-пора бўлган она юраги янада қаттиқроқ қақшар эди. У ўз кўнглида: «Нозик энди ён беряпти. Унга сир бермайин», — деб қовоғини баттарроқ уйди. Улар бир-бирларидан қанча гина қилишмасин, она-болалик меҳри устун чиқди: бир-бирларининг дардини тортиб олгилари келарди. Аммо ҳар бирининг мақсади бошқача бўлганлиги учун бир-бировидан душманларча юз ўгиришарди.

Бугун Нозик Вафоли билан учрашиб, у билан сирлашмоқчи, иложи борича тўй муддатини узоққа чўзмоқчи эди. Аммо бу ҳам Нозикнинг кўнглига ёқмади. Вафоли... Унинг ёзган хати Нозикнинг ёдига тушди. Хатда бу сўзлар ёзилган:

«Меҳрибон Нозик, мен сен билан учрашиш ва хайрлашиш учун илож тополмадим. Мени колхоз раиси саҳар уйғотиб, олисдаги сурувга жўнатди. Мен ўн кундан сўнг қайтиб келаман. Хафа бўлма, ўзингни эҳтиёт қил. Тўйга тайёрланишни унутма. Кўришгунча хайр. Саломат бўл... Вафоли».

У ўз ойисининг ниятини айтиш учун қишлоқ Совети раисига учрашмоқчи бўлди. Идорага етиб боргач, бирданига иккиланди: ойиси устидан арз қилишни ўзига эп кўрмади. Охири журъат қилганди, раис: «Биз оналарни тарбиялашда ёшлар ёрдам беради десак, сен қайта биздан кўмак сўраяпсан», — деб таъна қилди. Колхоз раиси ва ё партком секретари ёнига борсам ҳам шундай жавоб берарди деб ўйлади. У ўзича: «Мен ўзимни-ўзим ўнгларман, бировдан кўмак сўрамоғим чиндан ҳам уят»,— деган хулосага келди.

Нозик кун бўйи нима қиларини билмади, ҳатто, иши ҳам тескари бўлаётгандек туюлди. Шунинг учун ҳар дақиқа бир йилга чўзилаётгандек бўларди.

Она қизини ўз иродасига бўйсундиришига ақли етса-да, унинг нозик кўнглини чўктиргани учун юраги ҳаддан ташқари ачишарди, уни ҳозир ўз ҳузурига чақириб, чақалоқлигидагидек бағрига босмоқчи бўларди. Шу дақиқадаёқ: «Йўқ», «йўқ!» Юрак этдан ажралиб, сабрсизлик ўти тугён урса ҳам, масала ўз фойдангга ҳал бўлгунча, чидаш керак»,— деган қарорга келди.

Кечгача она билан қиз сўзлашмади. Нозикнинг мулойим қарашига она ғазаб билан жавоб берарди. Баъзи гапларини эшитмасликка олиб, гапни чалғитарди. Бу сўзнинг маъносини Нозик: «Сен менга бош эгмасанг, менинг бўлганим шу»,— қабилида тушунарди. Унинг қилиғи, тутган муомиласи чиндан ҳам шундек эди.

Нима қилиш керак?

Нозик учун икки йўл бор: ё «мен сенинг измингдан чиқмайман» деб ойисига бош эгади ёки сен нима бўлсанг бўлавер, деб билганича қадам босиб, меҳрибон ойисини тарк этади. Нозик учун ҳар икки йўл ҳам оғир. Қандай бўлмасин, шу икки йўлни бирлаштириб, янги ҳаёт қуриш, меҳр-муҳаббат йўлидан бориш чорасини топиши лозим.

Қиз ўзини камситгиси келмас, онасидан бирор илиқ-иссиқ сўз кутарди. Она бўлса, ўз йўлидан қайтишни хаёлига ҳам келтирмас, тўрсайиб қараб турар, бу билан қизини мумдек юмшатмоқчи бўларди. Нозик:

— Ойижон, қачонгача қовоғингиздан қор ёғилади?— деб сўради.

— Қиёматгача!— ўшқирди она.

— Ойижон, агар мен янглишмасам, сен айтаётган қиёмат хонадонимизга келибди.

— Ҳимм.. яна нималар дейсан?!

— Бундан баттар яна нималар бўлиши мумкин?

— Сен, сени ўз жонидан ортиқ кўрган онангнинг кўнглидагини бажо қилмасанг, қиёматни ўшанда кўр!

— Ойижон, balки сен жуда катта хато қилаётгандирсан?

— Йўқ, мен ҳақман, сен хато қиляпсан!

— Ойижон такрор айтаманки, мен ўз жиловимни сенинг қўлингга бериб, ширин орзу-армонларимни оро йўлда қолдиролмайман.

— Агар менинг сўзимга кирмай, эл-юрт орасида шарманда қилиб, тушимда ҳам кўрмаган ўша кимса билан бир ёстиққа бош қўйсанг, мен сенга она-ю, сен менга қиз эмассан! Хой, қиз, сенга оқ сут берган мана шу сийнамга пичоқ санч, тангрининг менга берган омонатини шу ерда топширсам, топшириб қўя қолай!

Онанинг сўнгги сўзи қизи билан бўлган шунча маш-машалар охирига қўйилган қатъий нуқта эди. Бу нуқтанинг оқибати нималар бўларкин?

Юрагига ўт қалашган Нозик қандай қилиб ташқарига чиққанини сезмай қолди.

Осмон юзини қандайдир нохуш парда қоплаган. Ботаётган қуёш атрофи қон тусида. Ундан берироқдаги сарғишлик заъфарон чеҳрани эслатади. Етишга қўноқ излаётган чумчуқлар нимадандир шикоятланаётгандек чирқирашади. Ҳа, оламнинг бу сеҳрли манзараси Нозикнинг ҳозирги ҳолатига мос бўлиб тушган эди. Қиз гўё нафас олмасди, бўғилаётгандек эди.

Сулув Нозик ўз хаёлларидан бир нафас бўлса-да, айрилолмасди.

Бу кенг жаҳон бугун намунча тораймаса?! Сут янглиғ ҳамиша покиза бўлувчи бу ҳаво бугун нечук тупроқ ташланган сувдек лойқаланди? Чанг-тўзон билан қопланган осмон не сабабдан хас-хусларни Нозикнинг устидан сочмоқда?! Қандайдир ёвузлик устига бостириб келаётгандек, нечук Нозик ўзини бунчалик хавф-хатарда сезаётир. Шундай бир оғир аснода Нозик нега якка-ёлғиз? Вафоли ҳам ундан юз ўгиргандек зим-зиё бўлиб кетди. Қиз бу мушкул аҳволига кимдан нажот тилайди? Ўзи жаҳолат ботқоғига улоқтирмоқчи бўлаётган онаданми? Уни шу савдоларга солган онадан-а?

Оҳ, дунё намунча тор бўлмаса? Гўзал Нозикни намунча эзмасанг? Унинг гулдек умри хазондек сўлиб бормоқда!..

Юрак бағри куйган Нозик комсомол комитетига бормоқчи бўлди, Лекин бирдан хаёлига турли ўйлар гувиллаб кела бошлади. Ҳозир комсомол комитетида ким бўларкин? Хўш, боргандаям кимнинг устидан арз қилади? Йўқса, районга ва ё Ашхободга борсаминакан-а? Бу ҳатти-ҳаракатлари билан майна бўлиб қолса-я, яна?

Нозик нима дейишини, қаерга боришини билолмай, беихтиёр бир-икки қадам босди, яна ўйга ботди, ўз-ўзи билан сўзлаша кетди. Қош қорайиб, йўловчилар сийраклашди. Осмонда ола чалпак булутлар кеза бошлади. Этни жунжитадиган бир салқинлик чўкди.

Нозикни шу ерларгача келтирган оёқлари, уни қайта ўз уйига элтиб қўйди. Қиз онаси билан яна бир бор сўзлашмоқ, ёлбормоқ, хуллас, тушунтирмоқ истарди. Аммо онаси унинг келганини сезмагандек бўлиб, тескари қараб ётаверди. Нозик:

(Охири 4-бетда).

(Давоми. Боши газетанинг 4 май сонида).

Янги спектакль

«СЎНГГИ ҚУРБОН»

Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат Академик драма театри санъаткорлари ўз томошабинларига байрам шодиёнаси кунларида яна бир ажойиб совға тухфа қилдилар. Бу А. Н. Островскийнинг «Сўнгги курбон» комедияси (В. Рўзиматов таржимаси) асосида яратилган янги спектаклдир. Асарни РСФСРда хизмат кўрсатган санъат арбоби В. Н. Власов саҳнага қўйган. Спектаклга Н. Отабоев режиссёрлик қилган. Ўзбекистон ССР халк рассоми В. А. Рифтин эса саҳнани спектакл руҳига мослаб безатган.

Суратларда: А. Г. Дергачев ролида (ўнгда) Ўзбекистон ССР халқ артисти Ш. Қаюмов, Дульгин ролида артист Ё. Аҳмедов.

Спектаклдаги асосий ролларни Ўзбекистон ССР халк артистлари Т. Султонова, Ш. Қаюмов, Я. Абдуллаева, З. Садриева, И. Болтаева, Қ. Хўжаев, С. Олимов, М. Юсупов, А. Турдиев ҳамда талантли ёш артистлардан С. Сотиболдиева, Д. Хасанова, Ё. Аҳмедов ва бошқалар ижро этган.

● ● ●

Маълумки, отахон театримиз ижодий коллективи бундан олдинги йилларда ҳам атокли рус ёзувчиси А. Н. Островский ижодига бир неча бор мурожаат килиб, унинг «Момақалдироқ», «Сепсиз қиз», «Айбсиз айбдорлар» пьесаларини саҳналаштирган эди. «Сўнгги курбон» комедияси эса Тошкент томошабинларини нг атоқли драматург А. Н. Островский билан навбатдаги учрашуви бўлди. Бу сафар улар рус буржуазиясининг кутурган даврини, пул ҳукмрон бўлиб олган ва у даҳшатли кучга айланган даврини «Сўнгги қурбон» спектакли орқали яққол тасаввур қилдилар.

Спектаклни томошабинлар катта қизиқиш билан кутиб олдилар.

Михевна ролида артистка С. Сотиболдиева ҳамда Дергачев ролида Ўзбекистон ССР халқ артисти Ш. Қаюмов.

Н. МУҲАММАДЖОНОВ фотолари.

Тўқнашув

Ҳикоя

(Боши 3-бетда)

— Ойи, ҳо, ойи! —деб у томон аста одимлади. Аммо онасидан бир садо чиқмагач, оғир хўрсинди. Нозикнинг бўй эгмаётганини кўрган она: «Майли, бу енгилтак қиз бироз хўрлансин, ўйлаб кўрсин-да, ақлини йиғиштириб олсин. Ойижон, йўл кўрсат, деб оёғимга бош урсин», деган хаёлда эди.

Нозик бир нарсасини йўқотган одамдек уй ичига олазарак бўлиб кўз югуртирди. Шу пайт, бир четдаги шишага кўзи тушди. Қўлига олди-ю, қалтираб кетди.

Нозикнинг бу хатти-ҳаракатларида номаълум бир кайфият мавжуд эди. У ички эшик зулфини ушлаб, тиқиллатди, энтикди. Ташқарига чиққанидан кейин эса зимзиё тун пардасини ёриб, темир панжаралар билан ўралган боққа йўл олди. Бир пайт холсизланиб панжарага суялди-ю, қўлидаги шиша эсига тушди. Бадани сесканиб кетди. «Бу нима? Ўлим! Йўқ, бу оддий ўлим эмас, хўрланишлар оқибатида юз берадиган мудҳиш ўлим! Нечун бу менинг қўлимда? Ким қўлимга тутқазди? Ойимми?! Қайси она ўз фарзандининг ўлимини истайди? Йўқ! Йўқ? Бу оддий суюқлик эмас! Бу ўлим оғуси! Қорақизнинг ўлимига ҳам мана шунақа оғу сабаб бўлмаганмиди? Оғзидан ўт сочиб фарёд билан югураётган Қорақизнинг: «Ҳой, жўралар! мен жодугарнинг фирибига учиб, ўз жонимга ўзим қасд этганим учун сизлар мени кечирманглар! Мен ҳеч кимни, ҳатто ўз онамни ҳам айбламайман! Ўз оташимда ўзим қовриляпман! Келажак насл ҳам мени лаънатласин! Ўз иродасини бўйсундиролмаган мендек одамни ҳамма лаънатласин»,— деб югургани Нозикнинг қулоғида ҳамон жаранглаётгандек бўлди. Тетикланди. Шишани улоқтирди.

— Бошимга келган балолар сен билан бирга даф бўлсин!

Қиз симёғочдек бир ерда қаққайиб турганини сезди-да, нари силжиди ва яна хаёл оғушига ғарқ бўлди: «Оғу билан умрни хазон этиб, дўстларни ўртаб кетиш ақлли одамнинг иши эмас. Тўғриси, бу шум ният менинг кўнглимга келгани ҳам йўқ эди. Бу онамни яна бир бор синаб кўриш учун ишлатаётган бир ҳийлам эди холос... У мени шунчалик хўрлаётган киши бўлса-да, кўзларига уйқу олмай, мени ўйлади, бу менга қайғураётгани эмасми?».

Фарзанд доғида куйиб кул бўлаётган она шу аснода ташқарига гандираклаб чиқди-да, бақирди:

— Нозик, ҳой Нозикжон, қаердасан?

Нозик миқ этмас эди.

Она «Нозик», «Нозик» дея ўз уйи атрофида чир-чир айланар, кўзлари нигорон бўлиб, ҳар ён термуларди. Шу аснода қулоғига: «Энди қалайсан, ойи»,— деган садо эшитилгандек бўлди. Онанинг қалбидаги ўт баттар алангаланиб:

— Нозикжон, ҳой Нозикжон! дея бақирди.— Жон болам, мен янглишдим,— Она ҳар ёнга нигорон боқарди.

Нозик ўзича: «Уйимиз гавжум ерда, онам бу бақириб-чақиришида тумонатни бошига йиғади, яхшиси, шарманда бўлмайлик», — деб ўйлади. Шу билан бирга, онасининг ҳолига юраги ачиди-ю: «Онажон мен бу ерда!» — деб овоз берди.

Она садо келган томонга ҳаллослаб югурди. Нозикнинг ёнгинасидан ўтиб кетди-ю, уни кўрмади. Охири ёлборди:

— Болам, Нозикжон, қайдасан? Қайт бу хатарли йўлдан! Мен бундан буён йўлингга ғов бўлсам, онам дема, қайт, болам, қайт!

Кўнгли юмшаб кетган Нозик онаси томон ошиқди.

— Ойижон, бу аҳволда нима қилиб юрибсан?— сўради у.

Бу илиқ сўздан севинчлари оламга сиғмай кетган она:

— Болам!— дея фарзандини бағрига босди.

Берди КЕРБОБОЕВ

ТАРБИЯ МАКТАБИ

Уртоқлик судлари сайлаб қўйиладиган жамоат органлари бўлиб гражданларнинг меҳнатга, жамоат мулкига коммунистик муносабатда бўлиш, совет кишиларини коллективчилик ва ўртоқларча ўзаро ёрдам, гражданларнинг қадр-қиммати, виждон-номусини ҳурмат қилиш руҳида тарбиялашга даъват этилгандир.

Уртоқлик судлари очиқ овоз бериш йўли билан икки йил муддатга сайланадилар.

Бу судлар ишлаб чиқаришда меҳнат интизомини бузиш, сабабсиз ишга келмаслик ёки нечикиб келиш, иш вақти тугамасдан кетиб қолиш, ишга маст ҳолда келиш, сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқариш, майда ўғрилик, безорилик, кишиларни ҳақорат қилиш каби ишларни кўради.

Кўрилган ишларнинг ҳолатига қараб айбдорга хайфсан, ойлик маошини камайтир и ш ва бошқа шунга ўхшаш жазолар қўллайди.

Яқинда Чилонзор район ўртоқлик судларининг ишлари текширишдан ўтказилди. 5—6—7-уй-жойлардан фойдаланиш контороларидаги ва қатор маҳаллалардаги ўртоқлик судлари ишларида катта нуқсонлар мавжуд эканлиги аниқланди. Бу камчиликлар Чилонзор район Советида ўтказилган ўртоқлик судларининг слётида очиб ташланди.

Слёт қатнашчилари ўртоқлик судларининг ишини янада яхшилаш мақсадида тез кунда бу камчиликларни тугатиш ва ўртоқлик судларининг район семинарларини ташкил этишга қарор қилдилар.

Ҳ. ТОШХУЖАЕВ,
халқ маслаҳатчилар Советининг раиси.

БИЛДИРИШ

7 май соат 18 дан 30 минут ўтганда Тошкент область ва шаҳар партия комитети сиёсий маориф уйи (К. Маркс кўчаси, 30-уй)-да халқаро ҳаётни ўрганувчи лекторларнинг мунтазам ишловчи семинарининг навбатдаги машғулоти бўлади. Машғулотда «Совет Иттифоқининг халқаро аҳволи» деган темада лекция ўқилади.

Спорт

ЕРЕВАНДАГИ ҒАЛАБА

«А» классининг иккинчи лигасида иштирок этаётган пойтахтимизнинг «Буревестник» спорт жамияти гандболчилари Ереван шаҳрида ўтказилган VI мамлакат чемпионати мусобақаларининг биринчи турида биринчи ўринни эгаладилар. Тошкентликлар Ереваннинг «Ашхатанк» командасини 22:20, Таллининг «Калев» командасини 24:18, Тирасполя командасини 26 : 19, Фрунзе ва Олмаоталик клубдошларини эса 33:22 ва 31:22 ҳисобида мағлубиятга учратдилар.

«ОЛИМПИАДА УМИДИ» КУБОГИ

Яқинда Ўзбекистоннинг энг кучли енгил атлетикачилари «Олимпиада умиди» кубоги учун «Пахтакор» стадионининг югуриш йўлкаларида, улоқтириш ва сакраш секторларида мусобақалашдилар. Очиқ ҳавода йирик мусобака бу йил биринчи марта ўтказилди. Мусобақада Ўзбекистон спорт жамиятларининг терма командалари қатнашдилар. Асосий мақсад, май ойида Ашхободда ўтказиладиган Ўрта Осиё ва Қозоғистон республикаларининг матч учрашувига республикамиз енгил атлетикачиларининг тайёргарлигини синаб кўриш ва терма команда аъзоларини саралаш эди.

Мусобақада, айникса чирчиқлик ядро ирғитувчи, «Меҳнат» жамиятининг аъзоси Игорь Скориков катта муваффақиятларга эришди. У ядрони 17 метр-у 4 сантиметрга иткитиб, Ўзбекистоннинг янги рекордини ўрнатди ва биринчи марта СССР спорт мастери нормасини бажарди. Шунингдек тошкентлик Армия спорт клубининг аъзолари СССР спорт мастерлари Эгон Андрис ва Галина Скалазубова СССР спорт мастери нормаларини такрорлашди.

Шунингдек кўпгина енгил атлетикачилар мастерликка номзод нормаларини биринчи марта бажардилар. Жумладан, лангар билан сакрашда Капустин 4 метру 40 сантиметр, 200 метрга аёллар ўртасида югуришда меҳнатчи Роза Бабич 25 секунд, узунликка сакрашда спартакчи Вадякин 7 метру 32 сантиметр (I ўрин) ва меҳнатчи Савельев 7 метру 31 сантиметр (II ўрин), республика чемпиони спорт мастери Е. Мочуло эса 7 метру 29 сантиметр (III ўрин) натижа кўрсатди. Уч хатлаб сакрашда Майборода 15 метру 53 сантиметр, 200 метр барьер оша югуришда Типугин ва Колмаковлар (АСК) 24.1 секунд, 20 километрга спортча юришда меҳнатчи Б. Кочетов 1 соат 36 минут 59,6 секунд натижалар кўрсатиб, ғолибликни ўз қўлларида тутиб қолдилар. Икки кун давом этган мусобақа давомида уч киши СССР спорт мастери ва 13 киши мастерликка номзод нормаларини бажардилар. Ўзбекистон енгил атлетикаси тарихида бунчалик спортчи юқори натижага эришмаган эди. Бунда Армия спорт клуби спортчиларининг ҳиссаси каттадир. Аммо енгил атлетиканинг айрим турларида натижалар паст. Жумладан, аёллар ўртасида диск улоктиришда ядро ирғитишда эрлар ўртасида диск улоктиришда натижалар қониқарли эмас.

Шундай қилиб, икки кун давом этган кескин спорт курашидан кейин Армия спорт клуби спортчилари 40469 очко тўплаб, биринчи ўринни эгалладилар. «Меҳнат» командасининг спортчилари 39313 очко билан иккинчи. «Буревестник» вакиллари 24061 очко билан учинчи ўринларни эгалладилар.

Ҳ. РАФИЕВ.

XIV умумўзбек спартакиадаси программасига кирган кўп кунлик велосипед пойгаси мусобақалари тамом бўлди. Спартакиада чемпиони унвони ва биринчи ўринни Тошкент армиячилари қўлга киритдилар. Шахсий биринчилик мусобақаларида ҳам пойтахтимиз армиячилари вакили В. Семёнов пешқадамлик қилди.

Суратда: кўп кунлик велосипед пойгаси ғолиби, спорт мастери В. Семёнов.

М. НУРИДДИНОВ фотоси.

(Газетанинг навбатдаги сони 7 майда чиқади).

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Радио тўлқинларида

5 МАЙДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.10 И. О. Дунаевский асарларидан концерт. **18.30 «Индустрлашган Ўзбекистон» радиожурнали** (ўзбекча). **19.00** ТУКМАНИСТОНДА ЎЗБЕКИСТОН АДАБИЕТИ ВА САНЪАТИ ДЕКАДАСИ. Ашхободдан олиб эшиттирилади. **20.00** «Беш йиллик марралари» циклидан «Чорвоқ баҳори» деган эшиттириш (русча). **20.10** Матбуот ходимларининг талабларига мувофиқ концерт. 20.45 Сиёсий билимлар радиоуниверситети **«В. И. Ленин ишчилар синфининг деҳқонлар билан иттифоқи ҳақида»** деган суҳбат (ўзбекча). **21.25 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун эшиттириш ва концерт.** **22.00 «Дунё воқеалари»** (ўзбекча). **22.10 Байрам концерти.** **22.40** О. Ёқубов. **«Бир фельетон тарихи»** повестидан парча (ўзбекча). **23.20 Матбуот ходимлари, талабларингизни ижро этамиз.**

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 Ўзбек классик куйлари. **19.30** Б. Раевский «Правда» ҳақида ҳикоя» (русча). **20.10** «ЯЛЛА» концерти. **21.00** Тожикистон композиторлари асарларидан концерт. **21.30 «Миллионлар минбари»** деган суҳбат (татарча).

6 МАЙДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

8.25. Май, баҳор, қўшиқлар. **9.30** Музикали танаффус. **9.50** «Пиллачилар юбилей вахтасида», деган суҳбат (тожикча). **10.10** М. Ашрафий. «Ғолибларга шон-шарафлар» симфонияси. **10.30** Шу куннинг қўшиқлари. **11.10** «Масофасиз ва қоғозсиз газета» деган эшиттириш (ўзбекча). **11.25** Куйлардан-куйларга. **12.15** Спорт эшиттириши (русча). **12.30** Республика халқ ҳофизларининг концерти. **13.30** Сиз ёқтирган артистлар ижросида қўшиқлар. **16.10** Радио тингловчиларнинг талабларига мувофик концерт. **17.20** Уйғур куйлари. **18.10** СССР Большой театри солистларининг концерти. **18.30** Эстрада концерти. **19.45** Радио кунига бағишланган концерт. Свердлов номли концерт залидан олиб эшиттирилади. **21.25** Қишлоқ хўжалик ходимлари учун концерт. **22.10** Алоқачиларнинг талабларига мувофиқ концерт. **23.20** Куйлар кечаси.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

8.25 Рус халқ хорларининг концерти. **19.00** Янги таржималар С. Бородин. «Самарқанд осмонида юлдузлар» деган иккинчи эшиттириш (ўзбекча). **19.30** Совет Закавказьеси куйлари фестивали. **20.10** «Ашулачи Зоя Гайдай» деган музикали эшиттириш.

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

14.00 Савельев «Сингил» опереттасининг монтажи.

„Зангори" экранда

5 МАЙДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 Телевизион янгиликлар. **18.15** «УЛУҒ ҲАЕТ САҲИФАЛАРИ». Телефильм. Карл Маркс туғилган куннинг 149 йиллиги олдидан. **18.40 «Искра» шу ерда нашр этилган».** Ҳужжатли фильм. **19.00** Ота-оналар университети. **19.40** Эстрада концерти. **20.20** Эшиттиришлар программаси.

Ўзбек тилида: 20.25 Телевизион янгиликлар. 20.40 Қишлоқ хўжалик ходимлари учун. **«Бир гектарнинг баҳоси»** деган эшиттириш. **20.55** «ОКТЯБРЬ» программаси. **«Ўзбек матбуоти тарихидан».** **21.25** «АСР БОШИДА». Бадиий фильм.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 18.00 Болалар учун. **«Бизнинг яқин дўстимиз».** **18.25** Ўқув эшиттиришлари программаси. Сиртдан ўқиётган студентлар учун. Чизма геометрия (рус тилида). **19.10** «ЮБИЛЕЙ ВАХТАСИДА». **19.30** **«Инсон қиммати».** Телефильм (рус тилида).

МОСКВА КЎРСАТАДИ

19.45 Ўқувчилар учун «Пионерия» телевизион агентлиги. Вильнюсдан олиб кўрсатилади. **20.20** «Ҳамиша олдинги жабҳада». Матбуот кунига бағишланган эшиттириш. **20.50** Телевизион янгиликлар. **21.00** Интервидение. Бадиий гимнастика бўйича телевизион матч. Москва — София. Москва ва Софиядан олиб кўрсатилади. **22.30** Янгиликлар эстафетаси. **23.30** Интервидение. «Баҳор даракчиси». Бухарестдан олиб кўрсатилади. **24.00** Москва эшиттиришларининг охири.

6 МАЙДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Ўзбек тилида: 16.55 Эшиттиришлар программаси. **17.00** Болалар учун. «Бахтиёрнинг саёҳати». **17.20** Телевизион янгиликлар. **17.35** «Диққат телевидение» Телеочерк. **17.55** «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Истиқбол эгалари» тележурнали. **18.50** Рус тилида телевизион янгиликлар. **19.00** Кувноқ хандалар. **19.45** Радио кунига бағишланган концерт олиб кўрсатилади.

МОСКВА КЎРСАТАДИ

20.50 Телевизион янгиликлар. **21.00** В. Шекспир. «Қиш эртаги». Москва бадиий академик театрининг спектакли. Танаффус вақтида телеянгиликлар. **00.30** Москва эшиттиришларининг охири.

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

ТОШКЕНТ КЎРСАТАДИ

Рус тилида: 16.55 Эшиттиришлар программаси. **17.00** «НЭНКЭ». Болалар учун кинофильм. **17.20** «Мактаб радиоузелидан гапирамиз». **17.40** «Космик кўприк». Илмий оммабоп фильм. **18.00** «Молодость». Фильм-концерт. **18.30** Телевизион янгиликлар. **18.40** «Ярим асрдан сўнг». Телеочерк. **19.00** Спорт эшиттириши. **19.40** Эстрада концерти.

Ўзбек тилида: 20.25 Телевизион янгиликлар. **20.35** «Иззат қиламан ва ҳурматлайман» Телефильм. **20.55** Концерт. **21.35** «Наташахоним» Бадиий фильм.

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 6/V да **Спартак,** 7/V да **Чио-Чио-Сан.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 6/V да **Фарҳод ва Ширин,** 7/V да **Гули сиёҳ.**

Кино театрларда

5 МАЙДА

Ғазаб — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли (кечкурун).

Гуноҳкорлар мактаби — «МИР». «СПУТНИК» (кечкурун).

Саёҳат — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА» (кечкурун).

Уруш ва тинчлик (1 ва 2-серия) — «ЎЗБЕКИСТОН», «ДРУЖБА» (кечкурун).

Спартак — САНЪАТ САРОЙИ, (кечкурун).

Наташа Ростова — «ЧАЙКА» (кечкурун).

Виждон амри билан — СОБИР РАҲИМОВ номли (кундуз ва кечкурун).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 8 ярим ва 10 да).

Туннель — «ШАРҚ», «УДАРНИК».

Уларни афтидан танирдилар — «МЕҲНАТ». ПУШКИН номли.

Етти оғайни фарзандлари — «ПОБЕДА».

Кавказ асираси — I МАЙ номли.

Кимсиз, доктор Зорге? (I ва 2-серия) — «ФЕСТИВАЛЬ».

Уруш ва тинчлик (I ва 2-серия) — «ХИВА».

Йўлбарс кўрфази — КАФАНОВ номли.

6 МАЙДА

Ғазаб — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли (кечкурун)

Гуноҳкорлар мактаби — «МИР», «МОСКВА», «СПУТНИК» (кечкурун).

Уруш ва тинчлик (I ва 2-серия) — «ЎЗБЕКИСТОН», «ДРУЖБА» (кечкурун).

Виждон амри билан — СОБИР РАҲИМОВ номли (кечкурун).

Саёҳат — «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кечкурун).

Спартак — САНЪАТ САРОЙИ (кечкурун).

Наташа Ростова — «ЧАЙКА» (кечкурун).

ЁЗГИ БИНОДА

(кеч соат 8 ярим ва 10 да)

Ғазаб — «ПОБЕДА».

Етти оғайни фарзандлари — «ШАРҚ».

Шкид республикаси — «МЕҲНАТ».

Бўри феъл — «УДАРНИК».

Кавказ асираси — «I МАЙ».

Уларни афтидан танирдилар — ПУШКИН номли.

Кимсиз, доктор Зорге? (I ва 2-серия) — «ФЕСТИВАЛЬ».

Уруш ва тинчлик (I ва 2-серия) — «ХИВА».

Виждон амри билан — КАФАНОВ номли.

«Тошкент оқшоми» газетасининг 12 апрель сонида эълон қилинган 380429 сонли йўқолган етуклик аттестатнинг номери 380428 деб ўқилсин.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОБИ-ҲАВО БОШҚАРМАСИГА

административ-хўжалик бўлими бошлиқлари, инженер-гидрологлар, старший бухгалтерлар ва бухгалетрлар, старший товаршунос, радиооператор, старший машинистка ва машинистка, шоферлар

КЕРАК

Тошкент шаҳар, Астрономическая кўча, 31-уйга мурожаат қилинсин.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ЕНГИЛ САНОАТ МИНИСТРЛИГИ 1-ТИКУВЧИЛИК ФАБРИКАСИГА

бош бухгалтер, тикувчи-мотористкалар 16 ва ундан катта ёшдагиларни **тикувчилик ҳунарига** ўргатиш учун шогирдлар

КЕРАК

Тошкент шаҳар, «Дружба» посёлкаси, 12-жилгородок, (74-автобуснинг охирги остановкаси).

«ЎЗБЕКЭНЕРГОРЕМОНТ» КОРХОНАСИГА

пар трубасини ремонт қилиш бўйича **инженер** ва **техниклар, инженер-металлшунос, труба** ва **қозонларни ремонт қилиш** бўйича **слесарлар, электр** ва **газ** пайвандчилари

КЕРАК

Тошкент шаҳар, Братская кўчаси, 3-уйга мурожаат қилинсин. Телефон В-3-18, В-3-00-17.

ГОРЬКИЙ НОМЛИ ПАРККА

бухгалтер-ҳисобчи, кассирлар, киномеханиклар, коровуллар, сув сепувчилар, гул экувчилар, хўжалик мудири, кўкаламлаштириш бўйича ишчилар, йиғиштирувчилар, ёрдамчи ишчилар

КЕРАК

Мурожаат учун адрес: Куйбишев кўчаси, 2-уй.

ГРАЖДАНЛАР!

ГАЗДАН ФОЙДАЛАНГАНИНГИЗДА ЭҲТИЕТ БЎЛИНГ.

ГАЗ АСБОБЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИБ БЎЛГАНИНГИЗДАН КЕЙИН ГАЗ КРАНЛАРИНИ ЯХШИЛАБ БЕКИТИНГ.

ЁДИНГИЗДА САҚЛАНГ! ҲАВО БИЛАН АРАЛАШГАН ГАЗ ПОРТЛАШИ МУМКИН.

«ТАШГОРГАЗ» тресте.

ТАШКИЛОТ, КОРХОНА, ЎҚУВ ЮРТЛАРИ ВА ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ»

газетасининг эълонлар бўлими ҳар турли эълонларни қабул қилади.

Шу жумладан, **ишга таклиф, конкурслар, диссертация ёқлаш ҳақида, таъзия, ҳар хил буюмларни сотиш** (уйлар, хоналар, мебеллар, гуллар в. б.) **штамп, думалоқ печатлар, етуклик аттестатлари, дипломлари йўқолганлиги тўғрисида.**

Қабул қилинган эълонлар бир ҳафталик муддатда босиб чиқарилади.

Эълонлар якшанба кундан бошқа ҳар куни кундуз соат 2 дан 4 гача қабул қилинади.

Адрес: Тошкент шаҳар, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй, 3-қават, 41-хона.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 БЕТ

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар, Дзержинский кўчаси, 15-уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Коммутатор — 83-02-49 дан 83-02-58 гача. редактор ўринбосарлари — 83-29-33, 83-29-09; масъул секретарлар — 83-27-22; партия, совет ва касаба союз ташкилотлари, шаҳар хўжалиги бўлимлари — 83-29-42; саноат, қурилиш ва транспорт бўлими — коммутатор орқали 7-81; адабиет, санъат ва маданият бўлими — 83-29-55; хатлар ва оммавий ишлар, физкультура ва спорт бўлимлари — 83-29-70; фан ва олий ўқув юртлари, иллюстрация бўлимлари — 83-27-57; ахборот бўлими — 83-65-57; эълонлар бўлими — 83-81-42.

5 МАЙ, 1967 Й. Р. 06256 Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри. Индекс 64579. Нашр. № 2899.